

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKADAGBLADET

Laupäeval, 22. jaanuaril 1972

Nr. 5 (3693)

14. aastakäik

Viimane aeg OTSUSTADA reisid suvel

— Need teevad valtsi, kes jätvad otsustamise oma reiside suhtes Kanadas ja USA-s ühenduses Eesti Päevadele Toronto, viimasele momendile, niisamuti kui teevad valtsi ka need, kes oma sõitu ülemaailmsetele Eesti Päevadele pole veel otsustanud, ütles reisi korraldaja firma Nymän & Schultz eesti päritoluga osakonnajuhataja Nikolaus Westersten Eesti Päevalehele.

Et saada võimalikult suuri hinnalandusi, tuleb kõik tellida ägeasti ette, pealegi on juulis reisiilmest kõrghooaeg. Sellepärast ongi Lend Läänest osavõtjale väja saadetud vastavad tellimiskupongid. Mis puutub ülesõitu Amerikasse, siis ka sin peab ägeasti selge olema, kas on küllalt reisiisid veel üheks charterlennokiks. Kui ollakse summitud viimasele hetkele korraldama grupilende, siis lähed see märksa kallimaks.

Nymän & Schultz on hr. Vestersteni juhtimisel moodustamas praegu eriosakonda eestlaste suure reisi teenimiseks. Rakendatakse neli inimest täie tööajaga, sest ligi tuhande reisi- ja liisareid korraldamisega kerkib tuhandeid detailprobleeme. (Vaata lht 3).

Nikolaus Westersten

LENDLEHTI VENELASTE LAEVADELE

NEW YORK — Käesoleva kuu alguses toimus USA rannavetes esmakordselt operatsioon, kus kaks väikest lennukit lasid Atlandi ookeani keskosa ranniku lähedal sõitvatele N. Liidu kalalaevadele alla tuhandeid lendlehti. Nendes lendlehtedest olid eesti, läti, leedu, vene ja inglise keeles lühikesed juhised selle kohta, kuidas kalalaevade meeskonnaliikmed saaksid Ameriika Ühendriikides vabadust valida ja poliitiliste põgenikena kaitset otsida. Samas lisati informatsiooni isikute kohta, kes varem olid N. Liidust põgenenud ja leidnud USA-s asüüli.

Aktiivseim algatajateks olid leedud laste organisatsioonid USA-s ja samuti andis selleks oma kaasabi USA Meremeeste Haridusliit, ning EATUN.

Lendlehtede esmakordne allalaskmine toimus 1. detsembril ja seda kavatsetakse jätkata ka edaspidi kui lümatiskoulu on selleks soodsad.

Ühenduses sellega korraldati New Yorgis pressikonverents, kuhu tähtsaid ajalehed ja uudisteagentuurid naatsid oma esindajad. Tulemuseks ilmusid selde kohta artiklid "The New York Times" ja "The Trenton Times" esiküljel.

Lendlehtede allalaskmine tähtsus sündmustega, milledega tähistati Simas Kudirka tragöödia esimest aastapäeva. 27. novembril elas umbes 60 aast Philipineid ja 1971. aastast

N. Liidu üliõpilase enesetapukatse lennuväljal USA-s

NEW YORK (VES) — Vastavalt USA ja N. Liidu vahel sõlmitud kultuurivahetuse lepingule käivad üksikud vene üliõpilased end täiendamas USA ülikoolides. New Yorgi Kennedy lennuväljal sooritas enesetapukatse gruusia päritoluga nõukogude vahetusüliõpilane Merab Kurashvili, kui teda N. Vene saatkonnaametnikud olid Kaliforniast Berkley ülikoolist transporditud Kennedy lennuväljale koos ühe teise üliõpilasega, et nend kiire korras N. Liitu tagasi saata. USA välisministeerium teatas N. Vene saatkonnale Washingtonis, et enesetapukatse sooritaja ei tohi lahkuda USA-st enne, kui immigratsioonametnikud on teda üle kuulnud ja ta viimastele selgesõnaliselt on avaldanud taht tagasi minna N. Liitu. Kurashvili viibib N. Liidu UNO suursaatkonnas, kuhu KGB-saadjad ta toimetasid, ära oolama ambulanis.

Mõlemad vahetusüliõpilased tabati mõõdunud nädala kolmapäeval Berkley's ühest turukaubamajast kaubavargusest. Politsei võitis nad vahil alla, kuid varsti lõpetati nende vastu süüdistus ja teatati, et nad võivad jätkata oma teaduslikku tööd ülikoolis. N. Vene saatkond saatis aga oma

ametnikud üliõpilastele järele ja las kis nad tuua Washingtoni, kust pärast ülekuulamist nad saatkonnametnikest KGB-laste valve all toimetati Kennedy lennuväljale tagasi saamiseks Aerofloti lennukiga N. Venesse.

Müni kilomeeter enne lennuvälja oli M. Kurashvili hüpanud välja sõitvast autost, maha kukkunud ja siis end raskelt vigastanud habemenõaga, lõigates haavad kaela ja randmesse.

Pan-Am lennuliini ametnikud nägid verist meest venelaste vahel ja informeerisid politseid. Kohe kohale jõudnud politsei korraldusel toimetati vigastatu algul esmaabipunkti ja seejärel Jamaica haiglasse. Seal alustati haavade kinnistumist mis kaelal oli olnud sügav, kuid siiski mitte elukardetav.

Vigasaanu oli olnud rahulik ja ameerika abijadate seletusel paistnud, nagu tahaks ta surra.

Kogu aeg juuresolnud vene KGB-lased muutusid närviliseks, kiirustasid arste ja nõudsid lõppeks ambulantsautot, et Kurashvili viia N. Vene UNO saatkonda New Yorgi.

Ambulantsauto oligi tellitud, kuid kohaletulnud uued vene ametnikud pole seda enam oodanud, vaid vilnud haavatu, kes oli osalt selles, osalt haavade, oma autoga N. Vene saatkonda. Järeleütlajad oli kuus vene diplomaatlikku pärast tegelast, nende seas vene arst Sergin.

Järgmisel päeval seletas N. Vene UNO esinduse esimene sekretär Nikolai Loginov, et tema arusaamise järele olevat asi võrdlemisi tühi.

Teel lennuväljale olevat nimelt Kurashvili ja Smeloi vahel tekkinud tüli, mille peale Kurashvili ägeastunud ja vigastanud end habemenõaga. "Ta on ju grusiinlane ja need Järg. lht. 11

Vaimulik AUTO krahhis

Ülempreester Martin Juhkam teigi pühapäeval, olles pärast jumalateenistust Hoforis teel tagasi koju Villingbysses, läbi raske autoõnnetuse, mille juures tema auto märgist Volvo täielikult purunes, ta ise aga nagu imekombel pääses vaid vähemate kriimustustega ja ebamatusena.

Umbes kella 17.30 paigu, sõites Uppsala ja Barkaby vahelisel vihmasele teele, kus kiirus on piiratud 70-le kilomeetrile, sattus M. Juhkam auto üle kurve lämbimisel sisemisel poolel äkki klassidebade jääle ning vaatamata meelutatud kummidelle jooksis see teisele poolele põigiti ette vastaspool tulevale teisele autole. Milline sõitis talle paremalt poolt keskest sisse. Auto purunes täielikult ja juht pääses vaid tünu õhutusvõile ja asjaolu, et juhihste jäi kokkupõrke tsentrumist vasakule. M. Juhkam toimetati Karolina haiglasse, kust ta pärast ülevaatust koju lasti.

Garantii "VIRU" ehitajale

HELSINGI (EPL) — Nagu "Uusi Suomi" teatab, on Soome valitsus otsustanud seoses aktsiaseltsi Repo maksuvõimetaks kuulutamisega garantiteerida firma poolt teostatud hotelli "Viru" ehitustööde lõpetamist Tallinnas.

REPO andis hiljuti suurhotelli Tallinnas, mille ehitajaks olid soome töölised, üle nõukogude võimudele lepingu kohaselt, kusjuures aga osa töid on veel pooleli ja lõpetatakse veebruarikuus. Kuna soome ehitusfirma pankroti tõttu puuduvad lõpetamiseks vajalikud ressursid, siis aitab valitsus krediidiga kaasa, mida arvatavasti ulatuvat umbes 3 miljoni soome margani (ca 3,5 milj. krooni). Toetussumma võivad veelgi tõusta. Soome valitsus ei soovi, et töö tellitud vene "Teknoeksport" kannataks soome konkursi all.

Tormine pööripäev Eestis

Kodumaa ajalehtedest selgub, et talvine pööripäev tuli Eestisse suure tormiga, mis lekitas palju kahjusid. Rahva Hääli märgib, et tuule kiirus ulatus 34 m/sek, mis tähendab orkaani.

Rahva Hääli märgib, et Väikease Väina tammile kuhjusid tuulelõid vett ja jääd, mis seal külmudes moodustas tohutu jäävalli. Väiksematele ja suurematele merel viibivatele laevadele anti enne tormi saabumist käsk otsekohe sadamatesse pöördumiseks. Mandri ja saarte vahel katkes parvlaevade ühendus, mitte tuvega tule, vaid viinadesse kandunud vee tõttu. Pind tõiis 100 sm võrra. Laevad tõind sadamasilades suhtes kõrgemale ja autode laadimise osutus võimatuks.

Dirhami sadamas rebis torm lahti kalalaeva. Tallinna uues kalasadamas katkesid suure ujutvehel "Botnia lahti" otsad ja püksirihad oli tublisti segemist laevahiiglasel paigaldajad.

On esitatud raporteid elektrivoolu katkemise kohta. Paljud tehased olid kogu tormipäeva ilma vooluta ja pidid töö katkestama. Kõrgepingeliinide korrasamist mobiliseeriti kiiruga 400-liniline meeskond.

Seoses talvise pööripäeva tormiga oli Tallinna lennuväljal 24 tundi liiklusekeemist välja lüüdatud, kuna rongiliiklus külges kuuldavilisi normaalsest, kuigi suurte hilinemistega.

Eriti kannatanud said Läänerranniku alad ja saared, kusjuures Haapsalusse kuhjusid tugevad tuuled kuni kahe meetri kõrgused jäämäed mis alles mõne päeva möödudes sulasid. Rahva Hääli et teata, kas torm kahjustas ehitusi ja metsi.

Järg. lht. 11

Laste kasvatus lasteaedades ja mänguringides

Käesoleva artikli eesmärgiks on juhtida tähelepanu vajadusele ja võimalusele osaleksete laste mänguringide ja koduste lasteaedade organiseerimiseks. Sel alal võivad kohalikud organisatsioonid ja laste mänguringid ja kodused lasteaedadad on nimelt täia oluline ülesanne laste kasvamisel tublikeks ühiskonna liikmeteks.

Paguluses lüandub sellele veel vajadus ja võimalus kaasa aidata omakultuuri ja emakeele säilitamisele. Pean kohe ühenduses ettekanade ainetekuga tähendama, et ma taban täna piirduda vaid põgusa kokkuvõttega laste mänguringide ja koduste lasteaedade kohta kehtivatest eeskirjadest ja juhenditest, jättes puudutamata sisulise külje, mis on kasvatajate-pedagoogide eriala.

Laste mänguringid on ette nähtud eelkoolilastele laste vanuses 4-6 aastat, kuid võivad hõlmata lapsi 3-st kuni 7-nda eluaastani. Nende ülesandeks on abiks olla kodudele lastele vajaliku kontakti võimaldamine omanavustega, selle kõrval ka harjutada lapsi kodust erineva miljööga ja õpetada lastele iseseisvat esinemist väljaspool kodu.

Sin õpetatakse käsitama tööriistu, harjutatakse lapsi hoidma korda ja puhtust, arendatakse lapse külge-sündinud omandust abistada üksteist eslekerkivats olukorras.

Sellepärast on mänguringi tegevuskavas mäng kombinatsioon tegevustega: laul, muusika, rütmika, joonisus, käsitöö, meesugused mängud ja muud; ka tavaliselt kodu ettevalmistatud toimetused. Mänguringi tegevus toimub tavaliselt kl.

9-12 ennelõunasele grupile ja kl. 13-16 pärastlõunasele grupile, kuid seda aega võib pikendada ka 5-le tunnile, misjuures aga tuleb lastele korraldada toilitustamise ja puhkamise võimalus. Mänguringi vabad päevad ja pühad langevad kokku kooli omadega.

Laste mänguringid seisavad kohalike lastehoidluseasutuste järelevalve all, kes ka annavad lähemal instruksioonis kõigis küsimusis ühenduses nende asutamise ja tegetumiselega.

Koduste lasteaedade all mõistetakse erakodu, kus lapse hoolidaja kas osa või terve päeva kestel, kummuuniga ehk kogukonnaga kokkuleppel, teostab järelevalvet või hoolidamist tähtajate või äppivate vanemate laste üle. Tavaliselt vanuses 6 kuni kuni 6 aastat. Sin võib esineda mitu erivormi. Üks näiteks kas vanemate teostab hoolidust oma lapselapse või laste üle oma kodus, kogukonna kokkuleppel, teine on koinem-perekonna siisteem, mis seisab selles, et kahe-kolme perekonna vahel lepitakse kokku ühiselt hoolida pererkondade kome või nelja last ühes perekondade kodus näit. ühe lapsevanema läbi.

Järg. lht. 11

Viimane aeg otsustada suvised reiseid Ameerikas

Nyman & Schultzi Ameerika-ekspert Bo Bexell, kelle on selle kontinendi hinnad n.a. "peas", märgib, et eestlastele korraldatav suur ringreis Ühendriikides scoses Eesti Päevade Toronto maksis mõeldud aastal normaalkulunaga 3985,- krooni. Sama reis on komprimeeritud ajaliselt, nii et see on muutunud kättesaadavaks ja vastavalt sellele on saadud ka just selle reisi osas palju järelepärimisi. Saab ju nii näha tervet kontinenti, kasutades peatustena klassikalisi ja tuntud linnasid, asulaid ja vaatamisväärsusi. Et see reis meeldib, näitavad nüüd juba kümne-aastased kogemused.

Hr. Vestersten märgib, et nende firmal on New Yorgis oma esindus, mis kergendab asjaajamisi reisijatele USA-s ja aitab praktiliselt kaasa.

Muide sõidab Hr. Vestersten ka ise samal ajal USA-sse, et eestlasi aidata ning tõenäoliselt on ta isiklikult reisi nr. 6 reisijuhiks, mis sisaldab n.a. "suurt Ameerika tui-ri". Ta rõhutab, et organiseerida saab ka isiklike individuaalseid reise, millega võib kokku hoida kuni 50 protsenti.

Küsimine, kuidas on dollari devalveerimine mõjunud üldse hindadele? — Devalveerimisega muutusid toid ja tarbekaupade odavamaks Rootsis tulejale. Seestvõtt on aga USA hotellid tõstnud hindasid 10 protsenti pärast hinnastopi kaotamist, samuti on

turismihiranzhis tõstetud teenuste hindu. Mis puutub aga eestlaste sõit-tesse, siis ei toimu siin muudatusi, kõik on kontrakteeritud enne hinna-tõuse.

Hr. Vestersteni kuuleme veel, et USA-s kasutatakse eestlaste reiseid ainult lennukite ja busse — see kombinatsioon garanteerib, et jõutakse rohkem ja nähakse rohkem.

Kui mõned näit, küsivad, miks ei kasutata ronge, siis tuleb mees pida-da, et rongisõit on USA-s kujune-ma luksuseks, mis kallid, kuid mu-gav.

— Ameerikasse minejad peavad harjuma sellega, et seal on kauge-sed tohutud ja juba sellepärast on kõige praktilisem lennata. Kui näi-teks keegi tahaks kokku hoida selle-

ga, et ta võtab bussireisi idarannik-ult läänerrannikuni, siis peab ta ar-vestama 3 ööpäevase nonstop-reisiga. Võib ette kujutada, kui väsinud on inimene pärast sellist reisi. Rõhutan veel kord, et reiseid oleksid ette val-mistatud ja muretud reisijatele, siis on vajalik, et kupongid valitud rei-seideks saadetakse sisse varakult.

Jutt viib viimase aja liikumiste-le lennuhindades. Hr. Bexell märgib, et nüüd lennufirmade vahel saavutatud kokkulepete järele on jaanud charter-lend siiski oluliselt kõige odavamaks — juulikuus näi-taks grupiparabiga (miinimum 30 inimest) sõites maksab Stockholm-New York 1550 krooni. Eestlaste sõiduhinnad on sellest tugevasti alulpoel.

Nikolaus Vestersten ütleb, et kor-raldusele on parem, kui reisijad praegu reserveerivad — tihistamine on hiljem võimalik. Et ühte teatud reisi korraldada, on nimelt eelduseks, et vähemalt 35 inimest selle kaasa teevad. Kanada osas on eeldatud, et sugulased reisijad võtavad oma hool-de ja grupireiseid seal juba ei ole. Need, kes tahavad käia Vancouveris, nendele on ostarbekam sõita sinna üle New Yorgi või Buffalo otsepile-ti ja vahepeal teha "kõrvahüpe" Torontoosse.

— Vaatame sellele suurele reisi-est-veetõttele väga tõsiselt ja püüame eestlasi teenida nii hästi kui võimal-lik, rõhutab hr. Vestersten.

N.Liit ehitab oma esimest angaarlaeva

UUDISEID... LÜHIDALT

WASHINGTON — Ameerika sõ-jajaised vastlejad arvavad, et N. Liit ehitab praegu oma esimest angaar-laeva. Nimelt on tähele pan-dud, et ühes laevahituse tehases Nikolajevis, Musta mere ääres, ehi-tatakse suurt laeva, mis ilmselt omab tõstukeid lennukitele ning suuri tanke lennukikütuse jaoks. Ehitusleolev laev on umbes 30 000 tonni suurune ja see valmib umbes kahe aasta pärast. Ei peeta võimalikuks, et tegemist on tavali-se tankilaeva, kuna aktuaalne laev omab rohkemisi laevakoruseid, millelised õlilaevade juures ei esine.

JUNEAU — Alaska ranniku lähedal võitis üks ameerika rannaval-velaev kinni kaks vene kalalae-vastiku baaslaeva, kuna need vii-bisid seespool USA 12-miili ter-ritoriaalpiiri. Baaslaevadele saade-i kümnekond rannavalvurit, mis-peale neile anti korraldus sõita lä-himasse sadamasse. Siis äkki aga teatasid venelased, et nad keeldu-vad käsku täitmast, mispeale mõ-lend laeva, "Lamot" ja "Kolovan" (viimane on venekeelseks nimetu-seks Tallinnale) põgenesid ulgume-re suunas koos rannavalvuritega. Ent USA valvelaev oli võimeline liikuma jões kiiremini kui bans-laevad, mispeale pärast kahetunnist jätti sandi venelased kätte, kes sekkord pidasid paremaks Adaki sadamasse kassa tulla.

TEL AVIV — Israeli saabus Vii-nist Jumbo-jet hügellennukiga 328 juuti, kes kõik pärinevad N. Liit-dast: Vilnast, Riistast, Kieivist ja Gruusiast. Sisserändajad jutustasid Israeli saabudes, et neil erilisil ras-kusi väljasõiduloo saamisega et ol-

nud. Protseuur võitis aega 1-5 kuud. Immigrantid saadetakse Ne-neve kõrbealadele, kus Israeli pla-neerib uusi plantaazh-linnu.

MOSKVA — Terve rida kaas-töölisi vene teadusliku akadeemia majanduslikus institutsis on saa-nud partei keskkomitee käest pähe, kuna nad on "teinud raskeid teo-reetilisi vigu". Vastavas ametlikus deklaratsioonis öeldakse, et "kodan-like ja revisjonistlike majandus-teooriate mittepaikapidavuse paljas-tamisel on t66 olud mittekiitlalda-ne ja lohakas". Peale selle pole kaastöölisel osutanud ettenähtud ettenähtud huvi sotsialistliku ühis-konnaproduktsiooni arengule. Ilm-selt on tegemist tagasilööbiga nen-dele soveti majandusteadlastele, kes on pöödnud läbi viia reforme, mis asuvad n.ä. väljaspool mark-sism-lenisimil majandusteooriaid.

MOSKVA — Kirjanik Andrei Sinjavski, kes 1965 mõisteti seits-measte astaks sunnitoole, kuna ta laskis läänes avaldada sovjetas-tasid töid, olevat saanud loo asu-da elama Moskvasse. Sinjavski va-bastati mõeldud aasta juunis, kuid ta ei tohitud asuda elama pealinn. Praegu tegutsesvat Sin-javski ülimalt ettevaatlikult, elat-ades end juhuslikelt literaarestest tööst. Enne arreteerimist tegut-ses Sinjavski kirjanduskriitikuna ajakirja Novõi Mir toimetuses.

Moskva sõjaline huvi "teisejargu" piirkondade vastu

WASHINGTON — Ühendriikide välispoliitilised eksperdid väidavad, et N. Liit on viimasel ajal muutunud eriti aktiivseks nendes piirkon-dades, mis Ühendriikide välispoliitika juhtide hinnangul on "teisejargu-lise" tähtsusega. Kui venelased sellistes tulipunkti-des nagu seda on Berliin ja Kesk-India, lähevad oma eesmärkidele ettevaatlikult ja väldi-vad olset kokkupõrget, siis vähemtähtsates piirkondades on nad seda aktiivsemad ning on valmis riskeerima suuremate operatsioonidega.

Kujukaks näiteks sii non Ida-Pakistani vallutamise India sõjavä-gede poolt N. Liidu t66husal toetusel. See piirkond on Ühendriikidele seni olnud teisejargulise tähtsusega, mida venelased väga hästi teadsid ja mille tulemusena nad siin Indiale sõjateele asumiselt oma täie toetuse andsid.

Venelased väljusid sellest sõja-käigust suure võitjana, kuna nüüd on neil võimalus oma laevastikku India ookeanis India välitsuse toet-ust kõige tugevamaks merejõuks välja arendada.

Washingtonis vaadatakse ka Islan-dile, Färo ja Shelandi saartele ning Norra rannikule kui teisejargulise tähtsusega piirkonnale. Venelased on ameeriklaste üksiküksuse selle piir-konnas ära kasutanud ning nende laevastik Norra meres, Norra ja Põh-ja-Inglismaa vahel suureneb kiire-tempos. Paralleelselt laevastiku suu-rendamisega on venelased hakanud survet avaldama Islandi välitsusele, mille koosseis on ka kaks komu-nistist, et see sulgeks NATO lennu-välja ning allveelaevade vastu võit-lemise laevastiku baasi Keflavikis.

See baas on lääneriikidele väga

oluline vene allveelaevastiku tege-vuse jälgimiseks.

Kuigi venelaste poliitiline surve Is-landi välitsusele ei ole seni tulemusi andnud, on nad suurendanud pide-valt oma laevastikku Norra vetes. Asjatundjate arvates domineerivad vene sõjalaevad täielikult Norra me-res ning laendavad oma mõjupiir-konda lõunasse. See venelaste aktiiv-sus häirib Inglismaad, Norrat, —aani-t, Lääne-Saksamaad, Belgiat ja Hollandit, eelkõige siiski Norrat, kes kardab venelaste sissetungi põhjast ning teab, et ta ei suuda vene armeele tõhusalt vastupanu osutada. Praeguses olukorras tundub, et N. Liidu haare Euroopale põhjaltival on muutunud eriti tugevaks ning et selle all kannatavad eriti Skandinaa-via ja Balti mere piirkonna riigid.

Venelaste aktiivsus on märgata ka paljudes teistes piirkondades, nagu Vahemereurumis ja Kesk-Idas, mis on tingitud sellest, et ameeriklased on andnud Moskva-le sondaal võimalusi paljudes koh-tades peatungile asumiseks.

Näib, et N. Liidu imperialistidele on palju teid lahti ja keegi ei oska enustada, kuhu siirduvad nende peatungisuunaad homme ja ülehom-me.

PLATONI mälestamine

Stockholmi Püha Nikolai peakiri-kus toimus pühapäeval esimese Eesti aj. üg. kirjikupea piiskopi Platoni mälestamine, ühenduses te-ma ja teiste võimalike ning erasi-kute mälestustega Tartus kre-diidikassa keldris 14. jaanuaril 1918 — nad murvati bolshevike poolt.

Kirikutes toetasid jumalateenistuse ülempreester Arbo Nael, ilmiendikud Nikolai Suursööt ja hipodiakon Jo-hannes Jürgenson. Külaliskona kõne-las riigikiriku Stockholmil pastor pri-marius ja toompraost Ake Kasstlund, rõhutasid oadumeenistuse läbikõlmise tähtsust ja üksteise mõistmist. Hül-jeme toimunud kõhviluasa tervitas ka Jakobi koguduse ühenduspetaja Karl Erik Fridbom ning praostase refor-meeritud kiriku võimalik prof. Hoff-man.

Arstide juubeleid

Karlstadis tähistab laupäeval, 22. jaanuaril oma 50-ndat sünnipäeva Karlstadis keskaigiala kliinilise kee-mia laboratooriumi abilemarist dr. Endel Lausing.

Falunis tähistab pühapäeval, 23. jaanuaril 50-aasta juubelit dotsent Andu Vendsalu. Juubilar on Lundi ülikooli arstiteaduskonna praktilise meditsiini dotsent ja Faluni Keskaigiala sisehaiguste osakonna abi-ulemarist.

Silt ühes San Francisco õhujuuade kasarmus: "Eksimine on inimlik, andestamine jumalik — kumbagi neid ei tohi esineda USA 8. õhujuuade üksuses."

End. Briti välisminister: "Rootsi ei ole neutraalne"

MALMO — Otses ülim rumalus, kui Rootsi ei liituks Euroopa Ühisturuga (EEC-ga), leidis endine Briti välisminister George Brown, kes Rootsit külastades andis pressikonverentsi Malmös. Niinimetatud Rootsi neutraalsus ei tohiks takistuseks olla, kuna Rootsi tegelikult pole üldse neutraalne, leidis Brown. Näiteks omatakse siin selget positiivset seisukohta Põhja-Vietnami suhtes kuna Saigoni vaeldakse ilma umbusaldusega, edasi taunitakse Põhja-Koreat ja suheldakse Lõuna-Koreaga — kus on siin konsekvtsid ja kus on neutraalsus, küsis Brown.

Rootslaste shokeerivalv avalneel-nel Brown nentis edasvi, et neutraal-suse lipu all purjetamine on vaid püüie jääda eemale, kui eventual-let siin peaks puhkema uus sõda. Kus-juures Stockholmis usutakse ja loo-detakse, et Inglismaa kiire korras tuleb Rootsi neutraalsust päästma.

— Ka Rootsi pidevad viited Soome tunduvad vabadustades, ütles George Brown. Ei mina ega keegi teine ei soovi jälle Soomet üksinda. Kuid see asjaolu ei tohiks takista-da Rootsit lähenemast Euroopaale. Olet peaks Rootsi olema ettevaat-lik, kuna neutraalsus võib minna nii kaugele, et ühel heal päeval juhitakse Rootsi välispoliitikat Moskvast.

Edasi märkis Brown, et oleks täies-ti väär arvata, et EEC-ga liitumine automaatselt tähendaks seda, et Stockholmil välispoliitikat hakataks juhtima Brüsselist. Vaadatagu vaid Prantsusmaad, nentis Brown. Pariisi välispoliitika ei tundu olevat eri-ti "kaugelejuhtitud".

Endine inglise välisminister lisas juurde, et tema muidugi ei langeta Rootsis mingisuguseid otsuseid, kuid tema arvates tabavad kõiki väljas-pool seisjaid majanduslikud kaotus-ed. Kui Rootsi tõepoolest leiab, et

ta on niivõrd tugev, et ta võib välja jääda, siis on asi korras. On aga ilmselt, et Rootsi (nagu Inglismaagi) on juba kaatanud palju sellega, et EEC-s pole kaasa olnud juba alga-stest peale. Ja kui sealt lõplikult välja jääda, on kahjud veelgi suure-mad, leidis Brown.

— Isiklikult olen ma sotsialist, too-nitas Brown. Mis omakorda tähendab seda, et ma soovin, et Inglismaa produtseerib nii palju kui see vähegi on võimalik. Rahvas peab omaa tootmisvahendite põhiliselt oma, ent eel-kõige tuleb tootetid jagada nii igi-laselt kui võimalik. EEC annab meile parimad võimalused jõuda nimeta-tud sihile. Brown lükkas kategoori-liselt tagasi väited, nagu oleks EEC mingisugune "rikaste klubi".

George Brown sõnas, et argumen-tid, mis Rootsis esitatakse EEC

vastu, on umbes samasugused kui need olid omal ajal labouri ridades Inglismaal.

Lõpuks sõnas Brown, et kui Ing-lismaa nüüd on otsustanud liitu-da EEC-ga, siis pole inglased eriti huvitatud mõnest väljaspool seis-jast riigist, kes kangesti tahab osa saada EEC eelistest, kuid kes ise omalt poolt midagi ei taha anda,

2-toaline korter

Bagarmossenil väljajürida
1. veebr. Vast. "Korter" all EPL
Box 667, 10129 Stockholm 1.

Suur Piibel

Kõige suurem sündmus paguluses, et Kirjastus ORTO väljaandeld ilmub suur perekonnapiibel

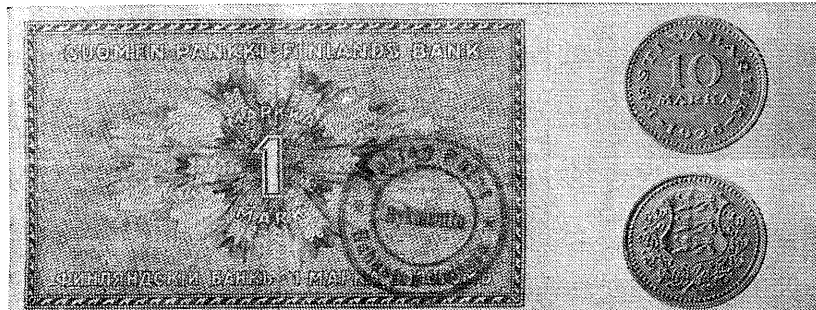
mis sisaldab 1300 leheküljel Uue ja Vana Testamenti ja Apokriiva raamatud. Kaunistustena 226 tervel leheküljel G. Doré gravüüri ning värvipiltide teistelt suuremstritelt.

Veel on võimalus saada suurteost eelteilimise korras tellida — hind kr. 200.— Pärast ilmunist on Piibli hind kr. 400.— (mitte kr. 250.—, nagu eksikombel eelmises kuulutuses oli märgitud). Piiblit võib tellida ja tasuda 4 kuu jooksul a kr. 50.— ORTO esindajale pr. Irina Aug'ile, Farstavägi, 87, 8 trp., 12347 Farsta, postgiro nr. 75 6340-5. Palume eelteilimised ja esimehe sisemaks peatselt teostada, sest eelteilijate arvust oleb selle suurteose ilmunise aeg.

Ü. E. K. ORTO

Balti ajalugu rahades

Mündikabineti näitusel

Eestis käibel olnud rahasid. Vasakul Soome Panga 1-margane raha Põhja Poegade templiga, mida soome vabatahtlikud kasutasid Eestis, paremal 10-margane münt aastast 1926, mille eest hiljuti Hamburgis mündoksjonil maksti ümmarguselt 5 000 krooni.

Alates 7. detsembrist toimub Riiklikus Ajaloomuuseumis asuva Mündikabineti ruumes (sissekäik Narva-vägenilt) näitus teemal "Kahe maailmasõja vahel – mündid ja paberrahad Eestist, Lätist ja Leedust". Väljapanekud moodustavad väikese osa rahakogutest ringkonnas hästitutud läti numismaatikule Aleksander Platharidse kogust, milline läks hiljuti ostuteel Kuningliku Mündikabineti valdusse. Näitus ei haara mitte ainult kolme iseseisva Balti Vabariigi raha, vaid ka võrast raha, mis oli käibel nende maade vabadusvõitluse kestel ja iseseisvuse algerpoodil.

Teatavasti ujutati Baltimaad Eestimaa maailmasõja ajal üle mitmete võimude maksuvahenditega. Peale Tsaari-Vene rubla ja kopikate olid kasutusel nii Vene ajutise valitsuse (Kerenski) kui ka Nõukogude Vene paberraha, viimane enamaste poolt ajutiselt okupeeritud aladel. Vanemad inimesed mäletavad kindlasti ka saksa okupatsioonivõimude "Ober-Osti" rahasis ja nendega kõrvuti olnud riigisaksa markasid. Peale selle oli kohati käibel veel teisi rahaväljaandeid, näiteks soome markasid, millised Eesti sai oma põhjanaabrilt laenu korras ja olid seaduslikuks maksuvahendiks detsembri keskpaigast 1918 kuni maini 1919. Eesti alal kasutati veel näiteks vene Loodarmee n.n. "Judenitshi-rah" Kuriosumina võiks ehk mainida veel seda, et väljapanekute hulgas leidub "Põhja Poegade" rügemendi rahandusohvitseri pitsilga varustatud Eesti ja Soome paberrahsid. On tõenäoline, et sellise tsemeldamisega püüti tekitada rügemendi operatsioonipiirkonnas rahva hulgas rahu suhtes suuremat usaldust. Olles läbi elanud mitme väärjungi languse vahelise sõja- ja revolutsioonilokuroras, võeti paberraha maksuste juures väga vastumeelselt vastu.

Näitus esineb väljapanekuviitriin tutvustabki kokkuvõtlikult võivaid rahamärke Balti riikides. Järgnevad kaks viitriini on pühendatud Eesti Vabariigi rahadele, kusjuures esimese on koondatud Vabariigi algastast väljandad alates 5 prots. võlakohustustega. Need anti esialgu välja riigilaeu paberitena, kuid nende väiksemad nominadid (kuni 1000 marka) lasti Ajutise Valitsuse poolt 18. jaanuaril 1919 vastuvõetud seaduse põhjal käibele seaduslike maksuvahenditena. Välja on pandud ka terve esimeste tegelike eesti rahade seeria 1919 aastast: paberrahad 5 pennist kuni 1000 margani.

Telne eest kaast toob näiteid hilisematelt väljandetelt, kuhu kuulub nii riigikassa vahetustähti, kui ka Eesti Panga poolt väljaantud pangatähti. Ei puudu muudugi ka terve meie iseseisvuse vägivalladest kaitskamisel käibel olnud metall- ja paberrahade sari.

Metallraha anti Eestis välja esmakordselt 1922 aastal. Nendeks olid vae- ja niklisulamiist vahetusrahad ühe, kolme ja viie margi väärtuses. Lätti ja Leedu rahad on samuti palgutatud kahle kasti kummagi maa kohta. Leedus võeti oma raha kasu-

tusele tunduvalt hiljem kui Eestis. Kuni 1. oktoobrini 1922 olid nimelt Leedu seadusliku maksuvahendina käibel Kaunases väljaantud saksa "Ober-Osti" paberrahad. Selle väärjungi ametliku nimetusena oli siiski juba veebruarist 1919 tarvitusel omanaised mõisted aukinas – mark ja skatikas – penn. Leedu esimesed metallrahad ilmusid käibele alles a. 1925.

Lätti Vabariigi esimesed paberrahad trükiti, nagu Eestiski, 1919 aastal. Rahadükitektiks olid algul rubla

ja kopikas, kuid 1922 aastal mindi üle ühikule – lattele, mis oli jagatud 100 santimiks. Samaaegselt teostas ka Leedu rahareformi, võttes kasutusele litas'ed (a 100 centu).

Eestis toimus rahaühiku muudatus alles 1. jaanuarist 1928, mil markade ja pennide asemel võeti kasutusele kroonid ja sendid vahekorraga 1 kroon = 100 marka ja 1 sent = 1 mark.

Huviküllane näitus jääb avatuks jaanuari kuu lõpuni.

TAAVI TRIUMPH

Soomlase terav kriitika

filmija Donneri vastu

Roofti radikaalse värvivarjundiga TV-programm 2-es on võidud vahete-vahel jälgida soome kirjanikku ja filmimeest Jörn Donnerit, kelle ironiline, zhestikuleeriv ja ennast-läts-olev esinemine on vaatlejais kutsunud esile mõned segasid ja koguni vastumeelseid tundeid. Seda enam, et teda on siin pool soositud nagu üht soome kultuurielul prominentsemat ja kandavat isikut. Soome ajakirjas "Nootti" (nr 11/1971) võtab Leoniid Salmi Jörn Donneri kohta sõna, pealkirjastades oma artikli "Tapaus Jörn Donner" (Jörn Donneri lugu).

Leonid Salmi algab oma artiklit järgmiselt sõnadega:

— Soome kirjanduslik-sotsiaalse maastiku taustal eraldub hästi kuulsa saanud, keskiklasi jõudnud, emakeele poolest rootslane, aga oma meelelt üsna pesuhtne soomlane – fösi, rahvusvahelise maine saavutanud – filmikriitik, kirjanik, filmirezhissör, poseerija ja porri-sõber Jörn Donner. Televisiooni vahendusel tunneb teda kogu soome rahvas.

Artikli autor ütleb edasi, et Donneri sotsiaalne sõudmine meieaegsust patriitsimajast võimsa dünastia võsuna vasempoolsete sõiduvette – see on omaette episood.

— Revolutsiooniline ja burleskne Jörn Donner ei ole seni leidnud veel sellist maastikku, kuhu ta lipu vadasse heiskaks. Tema kipitsevad rahmatud ja avapinda pakkuvad filmid, võitluskatse vasemlase fraseoloogiaga, ei ole nakatanud soome tšöist. Tema mõned teatraselad, ähvardused maalt lahukumiseks, kuna siin ei saa teha ei seda ega teist, pole teostunud.

— Tema oduisega vasempoolsesse liikumisele oli üsna pikk, ja kui ta poleks nii isekas nagu on, võiks ta olla tänapäeval soome Lunatsharski, hardisjuht, ideoloogiline teoreetik. Vasempoolsete liikmekartli tal tetavast ei ole kunagi olnud, vaid ta on olnud kaasas oma "nimega".

— Olukorra eeglane muutumisprotsess häärib teda. Ta on kritiseerinud juhtu soome eluviiside üksikuid ilmeid. Tema mõned teravused on tekitanud teravat vastukriitikat, mis on toonud talle kahjustavaid tagajärgi. Aga kõik see on tähendanud

talle samapalju kui hane seiga veetvismine. Isiku välismuse ja tema-ole omake mlinika vastu ei saa midagi parata. Televisiooni-ajastul saavad aga inimesed näha, milline too võtusanar on. TV võib üht ühendada ja teist alandada. Soome rahvas on vaetlejana ja maitsetanijana alati aktiivne ja ütleb esineja kohta otse välja, mis ta mõtleb. Donneri soomisemis ei ole midagi tohutu. Ta on saanud kuulda rahva arvamus selle kohta: "Lausa ligane paeluss või keedetud makaron!"

— Donnerit on ka taunitud tema üleemeeliku esinemise pärast, jätkab Leonid Salmi. Tema reflektiivsed peahetmised ja zhestikuleerimine on tekitanud irritatsiooni. Kas kultuuriinimene ei võis olla kultiveeritum, viisakama esinemisega? Või tahab ta teadlikult esle tuua üleolevat endakohutamis? Donneri esinemine TV-s hakkas levitama laialdast antipaatiat, milleks alistas omakorda kaasa tema vasempoolset teinidav hoiak.

Järgnevalt meenutab "Nootti" kaastöölise juhtumit Gambias, mis oli, nagu teame, undisaineks ka rootsi ajakirjanikule. Ta ütleb:

— Juhtum Gambias on veel värskest meeles. Kas see vastab tegelikkusele või mitte – rahvas on teinud igal juhul oma järelduse.

— See tegu, mis juhtus Aafrika liivarannal, jädvustati filmilindile ja paljudat soome ofsetit-trüksis värvilike sarjana inimeste liuks ja oli mitmeti omamoodi pommiiks. Seks-kontekt pole ju tänapäeval mingi erakordne sündmus, sest pornograafiat saab salaja osta Helsingis nii

JUKU PENT talve-olümpia funktsionäär

(VES) Viimaste teadete järgi näib mitmel eestlasel okup. Eestis võimalus avanavat pääsemiseks taliolümpiale Sapporose. Eriti edukalt on viimati võistelnud suusataja Voodla. Veel on teada, et Sapporose siirdub suusamäärete spetsialist Juku Pent Saksamaalt.

N. Vene esimehe katsevõistlus murdmaa suusatajale toimus Krasnogorski, Moskva kandis, millele koondati kõik parimad suusatajad. Need töid esle üllatust. Esimese suurema jõukatsumise olümpia eel Venes võitis kindlalt eestlane Voodla. 15 km tulemused olid: 1. Voodla 58.04; 2. Jemelini 58.17; 3. Polivot 58.46; 4. Suslov 58.58; Võib lisada, et Vene meistersuusatajaist Akentjev tuli 7-ndaks ja Voronkov koguni 36. kohale.

Pöördusime olümpiaudiste saamiseksi Juku Pent poole Saksamaal, kes meile seletab järgmist:

Enamikkü olümpiaameeskondadest abistavad alati suuskade määre kasutamisel selleks kaasavõetud spetsialistid. Skandinaavia suusatajad saadab isegi selleks eriti koostatud 8–10-meheline erimeeskond. Neil igal on oma spetsiaallüesanded ja üsna tihti ootavad neid olümpial tõi-ssid ja raskelt ületatavad probleemid, just ilmastiku muutumise tõrju, mis lüme omaduste juures suuri muudatusi esle kutsuvad.

Olümpiallin Sapporo asub Jaapani Hokkaido saarel, kus ilmastiku muudatused ning sellega seosesolevad lüme külmumise ja sulamise protsessid tihti kiirelt vahelduda võivad. See on teada ka olümpiale siirduvate meeskondade suusamäärete spetsialistidele ja nad on seepärast juba kauemat aega töissel mures.

Juku Pent märgib meile, et arvatavasti oli see ka põhjuseks, miks Jaapani olümpiakomitee esindajad juba Grenoble taliolümpial tema poole pöörduisid ettepanekuga, võtta tehnilise teenindamise juhtimine Sappo-

Juku Pent

ro olümpial oma kätte.

Samad kohustused lasusid Juku Pentil ka Chamonix olümpial ja Grödeni maailmameistrivõistlustel ning Innsbrucki taliolümpial. Juku Pent võttiski jaapanlaste ettepaneku vastu.

Nüüd kuuleme, et vastavalt neile kohustustele on J. Pent alustanud Sapporo olümpia ettevalmistustöödega juba neli aastat tagasi. Olukord on nii kaugel, et ta juba lähemal ajal lendab Sapporosse koos tema poolt mitmes riigist otsitud ekspertidega, kes oma spetsiaalseste instrumentidega juba enne suusavõistluste algust võistlusradadel hakkavad uurima lüme füüsiliskaisi omadusi, selle niiskust, temperatuuri, õhuteperatuuri, selle niiskust jne. Kogutud andmed pannakse kirja ühes ilmastiku andmetega nii võistlusala lähedastest kui ka kaugematel ilmajamadest, kust need antakse olümpia tehnilise ala juhi peakoritserisse. See peakorter varustab pärast analüüsi üksikuid olümpiaameeskondi ja nende suusamäärete spetsialiste andmetega, aga ka nõuannetega suusamäärete suhtes.

LENDURITE ASIAD

V.a. EPL toimetust! – Kuna intervjuu minuga EPL-is 3. okt. 1971 oli suuline, kusjuures minna käsikirja ei lugenud, siis sattus sinna mõningaid vigu.

Mainitud lennuvariidel sai surma (üks põles lennukisse ja teine suri põletushaavadesse) kaks isikut, teised lõppedid lennukite purunemise ja lendurite vigastamisega. Onnetusi ei olnud ainult ohviteridega, vaid ka üleajateenijatega, nii lendurõplaste-ga kui ka juba kutsut omavate lenduritega.

Härra Kant soovib minul (EPL 17.11.71) avardada oma teadmisi viidates Eesti Riik ja Rahvas II Maailmasõjas 5. ja 7. osale. Omakorda soovitan vaadata samast sarjast 3. raamatut, kus allakirjutanu figueerib viit kahel korral. Juulis 1941 oli allakirjutanu Erna saulus kolonel Kure poolt esitatud raudristi kavaleriks. Kui hr. Kant tõstab apuistesse meie lendurid, kes olid RAF-is, siis huvitab küsida: kus olid siis meie vaenlased, kns idas või läänes?

Kui hr. Kant taunib mõnitavalt lendu Stockholmil kohal: Lenden õhusõidu määruste kohaselt ega vaja kellegi nõuannet.

Lugupidamisega A. GRAUEN

Asepresident Spiro Agnew: "Nüüd küsida senator Fulbrightilt (Senati välispoliitilises komisjonis esimees) välispoliitilistes küsimustes on sama kui Bostoni läigastajal paluda enda kaela maseerida."

• Alii Aavil ja Ragnar Fredriksonil sündis 3. det. Sabbathbergi haiglas Stockholmis poeg.

HUUMOR

Kodumaa ligub ringi alljärgnevalt rezhimilavastane poliitiline anekdoot:

Küsimus: Kuidas defineerib marksistlik-leninistlik dialektika punafunktsionärid (Lenin, Hrushovitch) juures nii tihti esinevat kallaspaistust?

Vastus: Tegemist on kolba ümberkujuvumise-ga tagumikuks. Algukses sisuliselt, siis vormiliselt.

• Stockholmis sündis Birgitta ja Allan Toomingasele tütar.

EESTI
KULTUURI
KOONDIS
POSTGIRO 57588

BALDER JAANI veste: Ei või bussiga sõita

"Buss on hea asi küll, aga mina temaga sõita ei või. Tapab mu tervist. Ma kohe räägin, milles asi seisab. Ei ole maailmas teist sellist kohta, kus ma nii palju sappi olen valanud. Vihastanud."

Mina olen korralik inimene, nii korralik, et panen juba kodus paraja sõiduraha valmis. Hoiatan seda siis peos ja bussist astudes lasen kilnast sisse. Noh, ikka sinna auku, kuhu see peab minema, ma selle riistapuu nime ei tea. Jah, sooritan selle tehingu sora-vast nappi leppa reega. Käigu peal. Ei jäägi seisma, nii et mina ei muutu kunagi sissekäigus kor-giks, mis ummistab ja takistab pealtlüljate-voolu.

Et ma ise nii korralik olen, sel-lepärast ei salli ma neid, kes al-le bussist astudes hakkavad oma taskuld pahempidi pöörma, et kus need sendid on. Või kas need üldse on.

Oma sõidamees sa sõiman selli-seid selle. Ristin neid õige raske-ke ja rasvaste nimeedega. Sa igavene uppunud kukk! Sa pagana uimane konn! Miks ka parajat raha valmis ei pannud siis, kui sa väljas bussist ootaisid? Kus sa meeld-mõtted siis oled? Nüüd nagu kuu pealt kukkumud! Sõid ühes taskus, tühnid tehes, katsud kolmandat. Õmblusevahed näpid ka läbi, et ehk on seal. Endal igavene loil nagu peas. Kas see tuli sulle suure ootamatusena, et pead sõiduraha maksma? Varem ei ol-nud sellist midagi kuulnud? Sa igavene unimüts!

Lugeja muudigi märkab, et ma olen selliste sellidega sina peal. Jah, nii see on. Ei tütle, et ah teie venivillemil! Ikka: ah sa igavene juhm ja ma olen edasi. Kas sa, pa-gan, ei mõtlegi üles ärgata, ma-gad seal edasi. Ja inimesed peav-vad sinu pärast ootama. Suur ka-ri pealtlüljaid järjekorda oota-mas, ei pääse isegi. Üks ogar ees.

Küll see teeb mind närviliseks. Kui palju minutilise läheb ühe inimese pärast astjatult kaduma! Raskib minu aega! Hambaid pa-neb kiristama. Muud ma teha ju ei saa. Kuigi on kange tahtmine minna, võtta tal natist kinni ja uksest välja visata.

Kui see närvesõõn vahejuhtum viimaks ometi lõpule jõuab, vii-mane ootaja astub parajasti pea-le, siis kukub roheline signaalu-ti kollasti eest ära, punane kar-gab asemele. See teeb ka hinge täis. Ja ma kirun siis, et kõik sel-le igavese molkuse pärast.

Jah, niisugused sõitjad teevad mind närviliseks. Nüüd võib mõ-ni mõistlik inimene mulle ütelda, et mis sa neid vahid. Astud bus-si, pane käed ristki ja maga. Sut-si kodus. Kui sa neid tähele ei pa-ne, ega su närvid siis kannata.

Õige jutt küll, aga mina ei ole nohinon. Ei ole niisugune inime-ne, kes elus midagi ei näe ega oska tähele panna. Mis jacks mul-le siinad pähe on loodud, kui ma nendega ei vaata?

Nüüd võib tark inimene ütelda või heatahtlikult nõu anda, et võt-a raamat kätte ja loe. Siis läheb sõit nii sujuvalt ja imekiiresti, et ei märkagi — juba kodus. Aga mida ma seal raamatust loen? Inimestest. Miks ma nendest raamatust lugema pean, kui buss on inimesi täis? Vaatan neid.

Ma võin nendest jutustada kummalsi lugusid.

Ükskord tuli jälle üks uimane konn peale. Hakkas "rahaauvu" juures, mis seisab bussijuhi kõr-val ja tema valve all, oma tas-kuis sorima. Aga tema oli niisu-gune viisakas mees, et ei sulge-nud oma kerega sissekäiku, vaid litsus end kõrvale, teigi väikeks ja laskis teisel mööda. Nii et ta selja taga ei tulnud kelegi seis-ta ja oodata. Aega tema pärast kaduma ei läinud. Jah, kõik jõud-sid peale, aga tema revideris ik-ka oma taskuid, nagu peaks ta ennast väga kahtlaselt tüübiks, kelle taskud tuleb põhjalikult lä-bi otsida.

Buss hakkas edasi sõitma.

Ega bussijuhi selles kohta ees-kirja ole, kui kaua tohib pealetu-lijat oma riefes rahakest taga ajada. Kas kaks minutit või kolm? Või viis? Mina nägin tol korral, et see aeg on piiramat. Seda panin ka tähele, et juhi nä-gu jäi väga rahulikuks. Kordagi ei heitnud mehele pilku, nagu ei oleks teda seal olnudki. Kohmitse kasvõi terve igaviku.

Kohmitse ja kohmitse. Ja ma pean ütlemat, et niisugune tege-vus on ka omaette kunst. Palju sul taskuid siis ikka on. Oled need kord või kaks läbi sorinud ja siis? M's siis edasi saan? Sol-les seisneki kunst. Tuhni aga ikka edasi justkui lootusega, et ehk aga on vahepeal sinna sen-ti sisenenud.

Mees otsis umbes pool tundi. Ta oleks kindlasti sorinud veelgi kauem, aga siis tuli ajast nappus ja otsimine kaotas ka oma mõtte — ta oli koju jõudnud. Astus vaikselt maha.

Ka nüüd ei vaadanud bussijuht tema poolegi. Väge rahuliku näo-ga. Hoidis ilmselt oma närvu. Ei hoidnud peremehe poole, ei ha-kanud tööandja huvidest eest võit-lema; Jah, nagu ei olekski mida-gi juhtunud.

Mina aga märatsesin oma süda-mes. Mõtlesin, vata kus siga. See käis sõitja kohta. Vigurdas. Män-gis nagu otsiks sõiduraha, ise aga ei mõelnud maksta. Tuli peale kindla kavatsusega, et kavaluse-ga ma võimaldan endale priisõe-du. Nõks läks läbi ka. Ta süda naeris sees, kui astus maha, käed taskuis, metalirahd sõrmede va-hel.

Mina ülekohut ei salli, ma rae-vuttesin. Ega ma saa sulitumpu heaks kiita. Jah, ma olin vihane nagu oleksin ma bussilinnipidaja esindaja. Ei, mitte esindaja, vaid ta ise. Hirmus mees oma rahaah-nuses. Ma olen teda mõnigi kord kirinud. Tema jaoks mul on tei-seid sõimusnõud. Kõrriõika, ve-reimeja. Igavene rahaõõmm.

Muudkui tõstab järjest sõiduhin-da, sest ta ahnus ei ole piiri. Kõik kohad endal varandust täis, aga ahnib ikka edasi. Pressib vaestel inimestel veeringuid eh-lä, et endale pilveõhkujaid välja-ta.

Ma oskan ülekohut näha. Ma ei salli mingisugust ülekohut, esine-gu see rikka või vaese juures. Ja selles mul viga ongi. Vastasel kor-ral oleksin võinud ju bussis röö-mu pärast hõisata. Mitte närvili-selt niheleda, vaid heameele pe-rast käsi hõõruda. Oleksin tund-nud vaele vembumehele kaasa, et hea on panid põõna meie ühi-sele vaenlasele — vereimejale.

Pöön on küll pisike, aga tähtis on põhimõte. Niisugusele tuleb igal viisil vastu hakata. Bussijuhi-le ei saa ükskõiksust ette helata, tema se'ukoht on täiesti õige. Pigista silmad kinni. Hakka nüüd niisu-gune jõmmi rahaahneid huve kaitsma, kelle peale minu siida en vahel nii täis olnud, et olen mõelnud: paneks talle pommi.

Noh, ma olen arg mats, pommi-panejat minust ei ole. Kogemused on ka näidanud, et kogemata võib ise oma pommi läbi hukku-da. Mina tahan veel edasi elada.

Ise ei usalda või ei julge mida-gi ette võtta, siis oleksin võinud vähemalt ühele kangelasele mehe-le aplodeerida. Aga ma ei teinud seda. Miks mitte? Närvid läbi. Kõik selle pagana bussisõidu süü.

● Londoni loomaenda võib külasta-da ööselgi. Siis on näha ka neid loo-mi, kes päeval magavad oma urgu-des, öösel aga muutuvad elavaks ja liiguvad ringi.

● Lõuna-Aafrikas on hakatud jaan-lalinde kasutama lambakarjastena. Tänu kiiretele jalgadele suudavad paar lindu suure karja koos hoida. Korarikkujaid karistavad nad tuge-valt jalahoopidega. Ka pole jaana-linnuga tõdumuret. Ta sööb sama tohtu, mis loomadki.

● Deshjuki tempel Indias on rottide paradisi. Juba palju aastasadu sõdetatakse siin iga päev näriliste 25 kg vilja. Tempelivalurid peavad hoolega silmas, et keegi rottidele hä-da ei teeks ega läheduses kasse ei peaks.

● Taani pealinnas kägistatud kaks poega, mõlemad kahekümneks das-tates voodilinnaga oma 54-aastase ema, kuid kodus mõists mõlemale vaid 3-kuulise tingimisi karistuse. Selgus nimelt, et tegemist oli halastusakti-ga, kuna ema pödes valurikast pa-randamatut haigust ja võis poegi, et need ta piinad lõpetaks.

● Samal ajal kui teistes kommu-nistlikes riikides käib kõva usuvast-tane propaganda, on Kuuba diktaator Castro esitanud palve rooma-katoli-ku kirikule Thhillis, et see saadaks Kuubasse 10.000 piiblit.

100.000 Aasta vanused jääkuubid tulevad peatselt müügile USA-s. Neid on hakanud tootma üks Grönima firma, olles selleks loonud omaette kaevanduse igijää liustikutest. Kin-nitatakse, et need jääkuubid su-laval palju aeglasmalt kui taveline jää, teevad seejuures veel "lõbusaid

Sõgelit-Pälli süüdistati "Tuglase laiba rüvetamises"

NEW YORK (VES) — Prof R Taagepera väljastatud Ühendriiki-des ilmuv "Estonian Events" märg-i, et Eesti Kirjanike Liidu pres-iidiumis on arutelus olnud A. Kurina ebavärkikas käitumine kir-janine VI konverentsil, mis toimus kevadel.

Presiidiumi liikmed mõistsid A. Kurina väljendused üksmeelselt huk-ka ning Kurina võitis omaks, et te-ma sõnad on olnud eesklikud ning kiiruga lendu lastud. "Sirp ja Vasar-as", kus see informatsioon avaldati, ei märgita, millega A. Kurina presi-idiumi liikmed pahanud. Tegelikult oli kõneleja maininud, et Pälli jt Sõ-geli esinemine kõnedeiga Tuglase ma-tusel on "Tuglase laiba rüvetamine". Päll ja Sõgel on teatavasti stalinist-likud Eesti kirjanuse poliitrikud ning kui Tuglase looming 1950. aastal põ-lu alla pandi, siis oli selle otsuse te-gemisel ka Pälli ja Sõgeli mõju män-gus.

Trükiviga?

NEW YORK — Ühendatud Rah-vaste Organisatsiooni poolt välja-antavad pühadekaardid — (UNI-CEF kaardid), mille puhastul läb-eh Ühendatud Rahvaste Organi-satsiooni Laste Abistamise kassale, ilmusid 1971. aasta turule väike-se tekstilise muudatusega.

Tavaliselt on venekeelne tervitus olnud "head uut aastat". Viimastelt UNICEF-i kaardidelt võis aga lugeda venekeelsele traditsioonilisele uueaas-ta soovile lisaks ka "haid jõulupü-hi". See on omamoodi progress, kuna teatavasti Nõukogude Liit ei tunnus-ta jõuluisid. Väga võimalik aga, et veneleaste valvatus püsisajades laakab nörgeenema. Või oleks Nõukor-päeva mainimine teiste rahvaste pees lii-ga palju valgustamist nõudnud? On ju veel üks seletus — trükiviga.

vuiksuvaid hääli". Ameerikas ja Ka-nadas tahetakse neid jääkuube müü-gile lasta reklaamiga: Smirnoff-on-the-Polar-Rocks.

● Teiseks kaubauudiseks. Ameerika turul on külmutatud apelsinimah-l. Tegemist on kontsentreeritud ja kül-mutatud mahlukeubikutega, mis on pakitud niiskusekindlasse karp-i. Tar-bijal tuleb kuubikukene panna ainult külma vette ja tal on klaas apelsi-nimahla. Selliseid mahlukeubikuid kasutasid juba Apollo 13 ja 14 astro-naudid ning nüüd on neid tellinud sõjavägi. Õige pea neid on oodata ka turukaubamajadesse.

● Marijuana oli tuntud ka Eestis — kuni nime all. Üks itaalia immi-grant arreteeriti mõni aeg tagasi Tar-rytownis, New Yorgi osariigis, kuna politsei leidis tema alast kanepipeen-ra, s.o. marijuana. Itaallane seletas, et marijuana on Itaalias tuntud köö-gitaim, sest selle seemnetest valmis-tatakse suppi, samuti tehakse jõulu-kompvekke ja muid maiustusi. Var-rest valmistatakse aga köisi, riit jne. Ametiivõimud konfiskeerisid kogu kanepitagavara. Kohtus lubas itaalla-ne, et marijuanasemennest suppi ja seda kohtinikule maista anda, Kohtunik ei olnud sellega nõus ja vabastas süüalused tingimisi.

A.Kompus 60-aastane

Stockholmis saab 20. jaanuaril Aleksander Kompus 60-aastaseks.

Tartu Ülikooli majandusteadus-konna töötas ta ms. Noor-Eesti kir-jastuse juures Tartus. 1944. a. sügi-sel saabumina põgenikuna Saksa-maale andis ta hinnatava panuse Eesti põgenikelaagrite ja nende kea-kesinduse organiseerimisel Inglise Isanduse Põhja-Saksamaal. Siirdudes siin Rootsi on ta töötanud senini kindlustusametnikuna Stockholmis.

Aleksander Kompus on suure töö-panuse andnud meie keskkorralis-taioimede tegevuses. Ta on pikki aastakümneid olnud Eesti Rahvusnõuko-gu laekuriks, samuti ajaleht Teataja esimeheks. Alati erilist huvi tundes välispoliitika vastu on ta osa võtnud arvukaist väliskonverentsidest ja pik-kemat aega töötanud Eesti De-mokraatliku Uniooni välissekreta-rina. Eesti Komitee juures on ta ol-nud revideeriks ja kuulub nüüd sel-le juhatusse.

POSTIARVE 694771 FALKÖPING
VABAÕHUPIIRKOND EESTI
SKAUTRIKELE NOORTELE

Brandti ajal kasvas saksa kuritegevus

BONN — Lääne-Saksamaal on viimasel ajal kuritegevus näidanud suurt tõusu, mis ei ole jätanud mõju avaldamata Brandti valituse po-pulaarsusele ja töötab kujuneda poliitilistest plahvatavaks probleemiks. Kurjategijate jultumusele andis erilise tõendi ära Kölnis toimunud suur pangaröövi, mille kestel kaks kõrgemat politseiohvitseri pantvangidena küüditati.

Opisitsiooniis olevad kristlikdemo-kraadid väidavad, et kuritegevus tõusle on palju kasu aidanud so-cialistide poolt läbiviidud liberaalne karistusseadus, kus kurjategijad on nüüd veeandunud, et risk vanglas-sa sattumiseks ei ole eriti suur.

Statistika kinnitab, et kuritegevus arv Lääne-Saksamaal tõusis 8,8 prot-sendi võrra 1970. aastal. 1971 oli näi-teks 320 pangaröövi, millega pangaröövid arv tõusis 35 võrra võrreldes eelmise aastaga. Politseivõimud on eriti mures kurjategijate uute võte-tele pärast, kuna röövid, vargad ja mõrskud on hakanud võtma sõtu-ute inimeste hulgaast pantvange, kel-lede vabastamise arvei nad endile gaasuguseid kergendavaid tingimusi välja kauplevad.

Sõjaline õppus Eesti koolides

Kuivõrd põhjalikult valmistab N. Liit oma noori ette sõjaks, sel-gub sellest, et sõjaline õppus al-gab koolides juba 9-da ja 10-da õp-peasta koolist. Nendes klassides õp-pilastele noortele tutvustatakse automaatrelvi ja teostatakse laske-harjutusi.

Lisaks sellele on pioneeride ja kom-sooni noorteorjansatsioonides or-ganiseeritud "sõjalis-patriootiline te-gevus". Haapsalu teise keskkooli komsooni organisatsioon teeb "Rah-va Häile" andmetel sõjalis-partiooti-

"Vaba Eestlase" 20-aasta juubel

Torontos tähistas seal kaks korda nädalas ilmuv ajaleht "Vaba Eest-lane" oma 20-aastast ilmuimist.

Ajalehe asutas kirjastaja Andros Laur "Orto" väljaandena, a kes aga hil-jem ajalehte müis tegelikele lehe-tegijatele, s.o. ajakirjanikele, trükikõlli-tele ja talituse inimestele, nii et see on jatkunud iseseisva, ajalehe end kollektiivist koosneva osahinguna. Ajalehte toimetajateks on olnud ko-gu sellel perioodil Karl Arro ja Il-mar Külvet, kelledest viimane just juubeliks lahkus Ameerika Häälle juurde Washingtoni. Tema aseme-lt tuli ajakirjanik Valli Voitk. "Vaba Eestlane" ei ole end sidunud poliiti-liste rühmitustega ning on annud veer-gusid kasutada mitmesugustele mõtte-suundadele.

Eesti Päevaleht õnnitleb kolleegi "Vaba Eestlast" ja tema peret juu-belil.

● Strängnäsi Sundby haiglas töötab psühholoogia Tiia Purre, kes va-r-em elus Söderlätis.

lise töö viljelemisel suuri pingutusi, et saada endale kuulsu nõukogude sa-lalure agendi R. Vorge nime.

Khīrbet Qumrani saladus Surnumere-rullide leiukohas

Beduini poiss Muhammad Adh-Dhib oli kaotanud oma karjast ühe kitse ja ta otsis seda taga järsult kerkivate kaljude vahel. Seejuures nägi ta kaljuseinas umbes inimpea suurust auku. Kuna ta ei ulatunud sealt sisse vaatama, viskas ta auku kivi. Kostis imelik hää, nagu oleks midagi katki läinud ja Muhammad ronis kaljuseina mööda üles ning nägi, et august avanes vaade imelikule koopale mille põhjas olid ridastikku lootud savinõud.

Õhtul rääkis ta koopast oma parimalle sõbrale ja järgmisel päeval ronisid poissid kahekesi koopasse ning leidsid sealt seitse või kaheksa suurt savinõud, millest mõned sisaldasid halvasti lõhnavaid, nagu tõrva või pigiga ülemääratud riiderulle.

Aeg oli 1947. a. kevad ja koht Surnumere läänekaldal Vadi Qumrani lähedal. Oli tehtud üks ajalooliselt huvitavamaid leide ja oli läinud käiku sündmuste ahelik mis oli otse kriminaalfilmiplüüdi põhjeks ja mille uurimine, leidude selgitamine ja nende üle valdemine pole praegugi veel lõppenud.

Oli pandud alus leidudele mis on saanud tuntuks "Surnumere rullide" nimetuse all. Nende saladuste lahendamist on raskendanud aga salakiri, mida on kasutatud üsna tekitades koostamisel, hiljem tehtud leidud on tõstnud eri tekitajate arvudele ning kuuksaja ja fragmentide üldarvu enam kui kümnele tuhandele.

Leidude hulgas on ka mõistatuslik "Vaskrull" mis sisaldab mitmele poole peldatud varanduste loetelu — selle nimestiku järele peitnud Palestiinas vähemalt kakssada tonni kuld ja hõbesemeid, kuld pole teada, et sellest varast midagi oleks leitud ja lõpuks ütles Muhammad Adh-Dhib — kes nüüd on juba täiskasvanud mees — et ta tegi oma leiu mitu aastat varem kui ta algul oli ütlelnud...

Ta kuulub Ta' amireh-suguharu ja kuna see tegeles muu kõrval veidi ka salakaubitsemisega, siis olid nad paar kuld peale koopa avastamist Heebrehimis oma ärisid lõpetamas, katsudes mülia ka koopast leitud pergamendirulle. Kaupmees pidas aga nende eest kütsitud hinda — 20 naela — liiga kõrgeks ja ta mirehlesed müüisid rullid süüria-kristlastele Kandole, kes loosis neist sandaale valmistada.

Õnneks tuli tal idee näidata rulle Süüria metropolihoid. Jerusalemmas, Mar Atanasius Sahu Samuelile, kes tundis teist rullid ära heebreakeelsena, kuid ei osanud seda lugeda. Kando leidis mõned omaale kompanjoni nimega Georg Jesaja ja viimasega koos tegid nad omapead ekspeditsiooni Qumrani koopasse ja töid sealt ära veel teatava arvu pergamenditükke ja ülejäänud rullid, nii et terveid rulle oli neil juba seitsme.

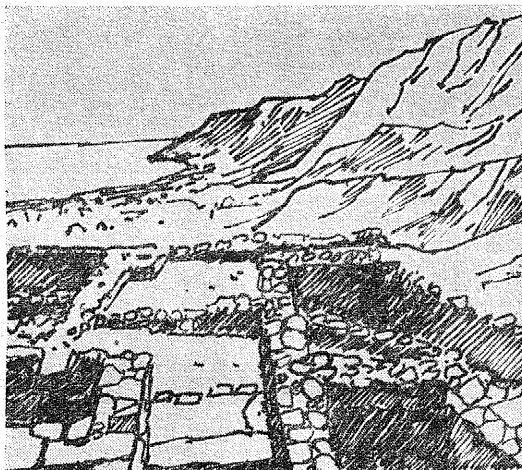
Mitmesuguste segaduste ja selgitamiste ning salapärasemiste järele otsis metropolist Samuel mõned fragmentid ja viis rullid ja maksis nende eest — nii nagu räägitakse — viiskümend naela. Ja hakkas otsima õpetlast, kes võinuks määrata rullide vanuse ja nende süü.

Alles aasta järele leidis ta ameeriklase dr. John C. Treveri kes kinnitas, et on tegemist Jesaja raamatuga Vanast Testamentist ja et kirjarull oli tõesti väga vana.

Israeli riigi loomisest tekkinud võitlustes läks metropolidid kloostrid põlenu ja järgmise aasta jaanuaris maabus ta Ameerikas koos osetud kirjarullidega. Ta püüdis neid müüa raamatukogudele ja teaduslikele asutustele, kuid osta soovijaid ei olnud ja lõpuks kuulutas ta ajalehes.

Ostjana ilmus keegi jurist, kellega sõlmiti ostutehing, kusjuures hinnaks oli kakssada viiskümend tuhat dollarit. A. 1955 sai teatavaks, et tegelikuks ostjaks oli olnud Israeli armeekindral Yigael Yadin ja et rullid olid toimetatud tagasi Jerusalemma.

Kindral Yadin oli aga Jerusalemmas asuva Heebreä ülikooli õppejõu prof. E. L. Suker'i poeg ja prof. Suker'ni oli osnud beudiinid rullid varem kolm kirjarulli. Viimased olid müüdi rahateenimisest huvitatud

Khīrbet Qumrani kloostril varem Surnumere ääres (autori joonistus).

ja leidsid järjest uusi koopaid ja müüsid pergameneid ning käsikirjatükke üks ruutoli üks nael.

Ka ametasutised korraldasid ekspeditsioone ja ainuüks Khirbet Qumrani ümbrusest leiti üksteist koostamist mis sisaldasid nii kirjarulle kui muud arheoloogilist materjali. Uued käsikirjakogud leit Vadi-Murabbaat-koopast ja Khirbet-Mirdi kloostrivaremeist. Vadi Murabbaatist on leitud papüürusestükki tekstiga a. 700 enne Kristust, mis on vanimaks heebreakeelseks kirjatükiks ja millest varem on ainult egiptuse papüürusestükid kirjad, aga ka mitmed kirjakirjad, abielulepingud ja kaks kirja Israeli mässajuhilt Simon ben Kosebalt on põhnevad dokumendid.

Khirbet Qumranis avastati varem mis oli senini tundmatud ja need kaevati välja, rullid haruti lahti, üksikuid fragmente hakati kokku seadma ja tõlkima, neid puhastati ja konserveeriti. Neist tõhustati on pea kogu maailma õpetlased osavõtnud, või vähemalt käsikirjade algupära, vanuse, tektide tähenduse ja nende tõlkimise üle vaieldud.

Israeli riik ehitas Jerusalemmas asuva Israeli Muuseumi juurde nn. "Raamat Pühakojas" (The Shrine of the Book), kus on eksponeeritud muude hulgas ka tähtsaid leide — Jesaja raamat — mis on ainuke täielik Vana-Testamendi raamat esimeestest ja üheksa kirja. Paljud tektid on juba tõlgitud ja publitseeritud, uurimused on kindlaks teinud, et Khirbet Qumranis varemed on olnud kloostrid a. 136 e. Kr. kuni a. 68. p. Kr., mil ta hävitati kümnenda rooma legiooni poolt ja peetakse tõenäoliselt, et mungad peitsid kloostris raamatukogu legioonidele lähenedes lähedaloolevaise koopasse — kuhu see jäi kaheksaastatuhandeks.

On teada, et kloostris kuulus esseeid üsnuhulga, kuid on teadmatu, mis sai esseeidest peale kloostrit hävitamist. Usulahu juhi nimi on teadmatu ja Surnumere rullides nimetatud tektid annab "Õiguse Õpetaja" keda peeti Jumalast saadetuks ja keda küsiti väga kurti preester, keda nimetatakse "Valeprohveti". Viimane laskis Õiguse Õpetajale, kuhu mõista kiskus temalt riided ja teda häibistada ning vigastada laskis, kuid keda ennast siiski lõpuks Jumala karistus tabas. Siin on ilmselt tegemist paralleeliga ühe Üle Testamenti sündmusega. Aga need paralleelid on rohkemgi: rullides mida nimetatakse "Tänuksalmideks", "Võitlus valguise ja pimeduse laste vahel" ja "Distipliinarirakatus" kirjutatakse, et pühitsemine vee läbi ja Püha õhtusöömine on olnud esseeid riituaalid, mis on üle võetud ristiusku.

Esseeidest messianistlik mõttestiteem näeb ette kaks teed: pimeduse ja valguse tee, viimane on Jumala

tee ja see viib õndsusele. Aegade lõpus on tulemas Viimane Kohtupäev, mil Messias lahutab õiged valedest ja nendele tehtud leiukohas vastatakse.

Surnumere Rullid on ristiusu tekkinud heitnud hoopis uut valgust ja aitavad selgitada vaskristliku mõtlemisviisi kujunemist ning panevad mitmed ristiusu kanoniseerimata vanaad tektid ajaloolisse seosesse. Ometi on õpetlasi veel palju selgitada ja vaielda. Kuna näiteks vana-heebreakeelne keel on ainult konsonantide keel, siis võib jõealade vahelõugemisega — andes ühe või teise tähenduse — tektis sisu hoopis muuta.

Õiguse Õpetaja ja Valeprohveti isikud on senini jäänud selgitamata, samuti on jäänud mõistatuseks, miks tehti varanduste nimekirja vaskrullile, mis varad need olid ja miks toodi ja peideti see Qumranis koopasse, kuna on kindel, et kloostril enesel ei saanud olla kakssada tonni kuld ja hõbedat. Ja kuhu on see varandus jäänud ning miks keegi kunagi pole osagi sellest leidnud?

Kui keegi kavatseks Palestiinas minna seda kuld ja hõbedat otsima, siis olgu siia lisatud ka üks juhatav vaskrull: "Tisisternis, mis asub allpool müüri, ühe kaljus oleva augu idaküljel: kuussada kangi hõbedat."

EKS

Kohaliku elu

STOCKHOLM

Naisorgide nõupidamine

Eesti Päevade puhul sel suvel Toronto puhul toimub Toronto 22.7.1972 Eesti Naiste Nõupidamine, millest kõiki Torontoos soovivad eesti naisi palutakse osavõtta. Koosoleku peavõrkas on eestluse sülitamises ühenduses olevad küsimused. Toronto E.N.N. toimikond on pöördunud meie poole palvega esitada ettepanekuid nõupidamise kavandamiseks.

Palume eesti naisorganisatsioone, üliõpilasi ja kõiki asjast huvitatuid naist teatavalt, 1. veebruaril kell 17.30 Eesti Majas, Wallingtan 34 toimuvast koosolekust osavõtta. Koosolekul tulevad aruteluks meie poolt Torontoos ülesvõetavad küsimused ja ettepanekud.

KORRALDAD TOIMKOND.

● Crystal Lake's, USA-s, risti Leini ja Ants Teetsovi poeg Robert-Martin. Lapse isa on ehitusettevõtja kohapeal.

● New Yorgis tähtsaks 80-ndat sündinud end. Eesti Panga laenuosakonna juhataja ja prokurist Hilda Tamm.

Arenguabi läheb tihti RELVASTUMISEKS

Maailma üks suurimaid arengumaid india, kes USA-lt on rohkem abi saanud kui ükski teine areneva maa, lõpetas triumfeeria 13-päevase eelamarsiga oma naabri Pakistani "teise poole" eksistentsi ja läi seal uue riigi. Kuidas on võimalik selline sõnn jõud maal, kus elatustase on madal ja kus kõigest on puudu? Seletus tuleb sellest, et sageli n.n. arenguabi kasutatakse relvastumiseks. Mitte ainult Indias.

Arenevate maade abistamist kannavad peamiselt (95 prots. ulatuses) vaba maailma 16 tööstusriiki ehk nn. OECD-maad oma arenguabi komisjoni (DAC) kaudu. Peamine abistaja on siiski USA, kes 1970. a. kulutas selleks kokku 5393 miljonit dollarit, sellest riikliku arenguabina 3050 miljonit dollarit. USA-le järgnevad Jaapan (1831 miljonit dollarit), Prantsusmaa (1805 miljonit dollarit), Lääne-Saksamaa (1409 miljonit dollarit), Itaalia (724 miljonit dollarit) ja Šveits (124 miljonit dollarit).

Üldiselt on see tähelepanv, et kõigjal vähenevad arenguabiks kulutatavad summad. Näiteks kulutas Lääne-Saksamaa 1969. aastal arenguabiks 2046 miljonit dollarit, 1970. a. veel ainult 1409 miljonit dollarit. Eriti tunduvalt vähenes erasestorist tulev abi, mis oli 1970. a. 810 miljonit dollarit 1969. a. 1451 miljonit dollari vastu.

Üldse kulutati 1970. aastal arenguabina 14,7 miljardit dollarit. Seega 0,74, prots kõigi 16 tööstusriigi bruto-sotsiaalproduktist (1969—0,75 prots.). Need protsentarvud näitavad, etikka veel on tähtsata OECD riikide otsus: kulutada iga aasta arenguabina vähemalt 1 prots. bruto-sotsiaalproduktist.

DAC aruanne näitab, et 1970. a. oli arenguabi summa arenevas maades ära elaniku kohta 8,10 dollarit ja abistavaks maades 4,10 dollarit. Kümne viimase aasta jooksul tõusis see summa abistavaks maades ära elaniku kohta ainult 0,90 dollari võrra. Seda sama ära jooksul, kui bruto-sotsiaalprodukt tõusis enam kui 50 rpts. võrra. Riiklike eelarvete korras kuulutati 1970. aastal arenguabiks 6,8 miljardit dollarit, muu osa andis erasestorist headtegevate organisatsioonide kaudu.

Kurdetakse, et arenguabi ei oma tööstusriikide elanikkonnas enam aktuaalset tähendust ja populaarsust.

A.Reintamm 75-aastane

Eesti Komitee esimees Artur Reintamm saab 24. jaanuaril 75-aastaseks.

Seda tähtpäeva on põhjust erilisel tähistada kogu eestlaskonnal Rootsis ja paljudel eesti organisatsioonidel, kuna A. Reintamm on kogu paguluses oleku perioodil aktiivsel ja juhtival osal võtnud eesti keskorganisatsioonide ja erialalistes organisatsioonide tööst. Peale pikki aastaid Eesti Komitee juhatuses juhatuslikumena valiti A. Reintamm Eesti Komitee esimeheks 24. aprillil 1965. A. Reintamm on Eesti Rahvusnõukogu liidkogu liikmes ja on olnud Eesti Rahvusfondi finants-kontrollkomisjoni liikmes. Ta on olnud eesti Agromööde Seltsi esimeheks 1949—1955 ja esimeheks Vabade Eestlaste Põllumajandussidus, kus ta praegu on auesimeheks.

Artur Reintamm on sündinud Harjumaal Saue vallas Lepiku talus. Väike Artur alustas kooliteed Saue valla Jälgimäe algkoolis ja lõpetas Tallinna Kaubanduskooli 1916. üliõpilaskooli õppetööd algas ta Tartus põllumajandusteaduskonnas ning lõpetas Saksamaal Königsbergi Albertuse ülikooli 1925. diplomeeritud agronoomi astmaga.

Eestis algas A. Reintamm teenistus Eesti Tarvitajate Keekühnuses (ETK) põllumajandusosakonnas, kus ta sai osakonna juhatajaks 1929. a. ETK asedirektoriks 1932 ja ETK abiesimeheks 1935, millest kohalt N. Liidu okupatsioonivõimude ja kõrvaldas 1940. a. Saksa okupatsiooni ajal sai ETK jälle veidi vabamad käed kaubanduse alal tegutsemiseks ja A. Reintamm tõusis ETK esimehe kohale. Artur Reintamm oli Eesti ise-

Selle hoiaku põhjustas arenguabi väär kasutamine. Näiteks kasutati arenevas maades arenguabi relvastamiseks, riigipöörde ettevalmistamiseks ja juhtivate isikute heolooks.

See arenguabi väär kasutamine sunnibki nüüd vaba maailma tööstusriike muutama arenguabi struktuuri ja abistamise viisi. Näiteks veenduti pikkamööda, et arenevaile maadele tähtsaim kui raha on inimeste kulutamine väljaõppe, samuti põllumajanduslike ja tehniliste oskuste vahendamise, sest moodas vabrikud ei oma siis mingit väärtust, kui nende vabrikute kasutamiseks puuduvad eriala kvalifikatsiooni omavad oskustöölised.

Lühiteated Ameerikast

● USA riikliku tööstustietika järele oli detsembrikuus tasulisel tööl — 80.204.000 isikut. Samal ajal a. 1970 oli tööl — 78.741.000 isikut. Sellegipoolest oli a. 1971 töötute arv 206.000 võrra suurem kui eelmisel aastal. Põhjuse USA rahvaarv on kasvunud.

● Kõige populaarsemaks isikuks Gallupi ringküsimusel tuli president Richard Nixon, kellele järgnes evangelist Billy Graham. Kolmas oli senaator Edward Kennedy, neljas end. president Lyndon Johnson ja viies senaator ja end. abipresident Humphrey.

● Riikliku rahvastikubüroo andmeil on eelseisvatel valimistel 5-7 prots. hääletajatest 18 kuni 23 aasta vanused, nendest Kalifornias 1.130.000 ja New Yorgi osariigis 925.000. Üldse on USA-s 18-20-a. isikuid 11.462.000.

Artur Reintamm

seisvuse ajal tegev veel Eesti Panga valutakomisjonis, Ühistevõrkuskojas, kindlustuselts "Eestis" ja ta oli Eesti Põllumeeste Keskseitsi juhatuses esimeheks.

Pagulusse tuli A. Reintamm 1944 aastal. Oma endiste kaubanduslike suhete tõttu sai ta Rootsis koha Kooperaatöörühendustesse, kus ta töötas kuni pensionile minekuni.

Artur Reintamm on alati asjalik, tasakalukas, kindlate eetiliste põhimõtete ja sülgava patriootilise veendumusega töömeh, kes on palvinud üldise lugupidamise kogu eestlaskonnas ja väärilb erilist hindamist oma kaastöölise ja sõprade ringis. Tema sõbraliku iseloomu tõttu on koostöö temaga üsnuhulga ja meeldiv.

Suure juurell puhul soovime Artur Reintammile raugeumat jõudu, head tervist ja palju aastaid edasitöötamiseks senise sihkindusega rahvuslikul ja poliitilisel võitlusväljal.

Heinrich Mark

Iraan ei taha USA üksusi Persia lahte

TEHERAN — Iraani shahh Mohammad Reza Pahlevi andis audient- si ühele viiksemale grupile shveitsi ja USA ajakirjanikele, kusjuures ta rõhutas, et Iraan ei soovi suurviimude sõjalisi jõude Persia lahte. Eeskätt puudutab shahhi kallaletung USA-d, kuna pärast inglase lah- kumist Bahreinist on vastavalt kokkuleppele ameerikalased nõus saatma mereväelasi ja sõjalaevu Bahreini.

Shahh nentis, et Iraan väga hästi on võimeline kaitsma vabalt laeva- tamist Persia lahes — strateegiliselt on laht suurima tähtsusega, kuna piirkonnas paikneb umbes 70 prot- senti kogu maailma õlivesiviest.

Igal juhul pole Iraan üldse hvi- tatud, et Persia lahes mingivaid "po- liitsid" võtuste riikide armadad.

Austus Underile Itaaliast

"Centro Studi e Scambi Inter- nazionali" (Rahvusvaheline uuri- mise ja vahenduse keskus) Roo- mas on pöördunud M. Underi poole järgmise kirjaga:

"Mul on meeldivaks ülesandeks pöörduda Teie poole teadandega, et Teie tähelepanuväärse tegevuse tunnustuseks otsustame Teile läki- tada meie Centro teenete diplom- i koos sellega kaasneva Au-medaliga. Mainitud tunnustusi määrame meie ühingu sihtide pooldajale, mil- lised on kunstide, kirjanduse ja tea- duse arendamine ja vastastikkuna koostöö kunstnike, kirjanike, luule- tajate ja teadlaste vahel.

Meie soovime, et Teie jätkaksite töötamist meie Keskuse kasuks, mil- line asutati 25 aasta eest, et säilita- da vennalissuse ja demokraatia ideaa- le." — Alla on kirjutatud N. Ar- mando Troni, peasekretäri ja eks- kusiiv-ameeti president.

Juurelisatud paberist, kus on märgitud Keskuse lai juhtkond ja muu informatsioon, selgub ka, et adressaat soovi korral võib astuda ka Rahvusvahelise Leonardo da Vin- ci nimelise Akadeemia korrespon- deerivaks liikmeks.

Keskuse juhtkonda kuulub mitu- kümme teadlast: Itaaliast, Belgiast, Prantsusmaalt, USA-st, Inglismaalt ja Hollandist ja mujalt, ka Soome ja Austria on selles esitatud. Enam- jagu juhtkonna ja erkomisjoni liige- test kuulub ülikoolide õppejõudude hulka.

Moskva toetab arabia sisse

WASHINGTON — Ühendriikide kaitse- ja välisministri ameti- andmetel on N. Liivi viimasel ajal haka- nud tugevasti toetama arabia par- tisane ja nende organisatsioone, et avaldada sellega Iisraele suuremat survet.

Saadud informatsiooni põhjal võ- maldavad venelased Al Fatah organi- satsiooni kuuluvatele partisanidele treeningut N. Liidus ja viivad Vene- maaile ravile kõik partisanid, kes on saanud raskemalt haavata ning vaja- vad pikemaajalist ravi. Selle poliiti- ka peamiseks motiiviks on avaldada Iisraelle survet partisanide kaudu, kuna Egiptuse armeed rakendamise oleks liiga riskantne ja kutsuks esile suurema konflikt, mis võib kaasa tõmmata ka suurriike.

Liiklusnumbrid kaamelitele?

KAIRO — Egiptuses arvestatakse vooloosimada kõrberpikkondades liikuvat 40 000 kaameli ümber.

Valitsus arutab kaamelitele num- bripaaleid väljandmise võimalust umbes samal alusel nagu seda an- tikesse autodele, sellega loodetakse kõrbe selakaubiteemisele piirpanna.

olgu need siis inglased, ameerika- sed, venelased, hiinlased või araab- lased, USA otsus, mis näeb ette ameerika laevastiku saatmist Bahrei- ni on täiesti vale ja oleks hea kui USA sõjalaevad lahkuksid Persia la- hest niipea kui võimalik, toonitas shahh.

Edasi sõnas Iraani riigipea, et te- ma sõjalaevastik väga hästi on suute- line Persia lahes "korda pidama" il- ma, et sellepärast Iraan omaks im- perialistlike soovide saada regiooni ainuvalitsejaks. Ta toonitas, et USA ometi kord peaks talpama, et amee- riklased igavesti ei saa mängida maailma poliitilisi. "Mitu korda ta- hetakse korjata Vietnami", küsis shahh.

Samaaegselt hoiatas shahh araab- ia riike, märkides, et nad ühelgi juhul ei tohiks oma huvides ära ka- sutada Persia lahes tekkinud "vaaku- mi" ega püüaks end kompenseerida kaotuste arvel Iisraeli naabruskon- nas.

Shahh väljastas hoiatuse ka Iraa- kile, kuna saatit hiljuti saadeti välja 60 000 Iraanlast. Tegemist oli omamoo- di kättemaksuaktsiooniga selle eest, et Iraan okupeeris kolm Persia la- hes paiknevat saart.

— Iraak peab olema ettevaatlik, hoiatas shahh. Provokatsioonidega on võimalik minna vaid teatud piirini. Seejärgi pole neid enam võimalik aksepteerida.

A. Rohuste 60-aastane

Artur Rohuste

Uppsalas tähistas 13. jaanuaril 60-aad sünnipäeva triikitööstur Artur Rohuste.

Sündinud Harjumaal Saue vallas, kasvas ta üles Tallinnas, kus lõpe- tas reaalgümnaasiumi a. 1931. Lõpe- tas ohvitserina a. 1932 Sõjakooli aspirantide kursuse. Oli sel ajal aktiivne korvpallur nii kooli kui ka hiljem Luteri ja Kalevi meeskondade. Hiljem oli aastaid Eesti Käsi- pal- liliidu kohtunikkegroupi liige ja esi- mees. Laulus aastaid ka Tallinna Meestelaulu Seltis. 1932 palkas kind- lusselts "Eesti" ta inspektorina, millesil ajal tegutses kuni nõukogu- de okupatsioonini. Sõja ajal oli ta ohvitserina tegev. Põgenes a. 1944 Saksaamaale, kust ta 1946 a. lõpul pääses Rootsi, startides a. 1947 trii- kikoja Polygrafi Stockholmis koos teistega. Aprillis 1952 organiseeris ta iseseisva triikikoja "Arostryck" Upp- salas, millesse ettevõtte juhtimisel on ta olnud tegevi siani, samal ajal lä- hedal olles ka ühiskondlikele asja- dele, näit. on ta lähedal seisnud skautsusele, kirikutegevusele jne.

Artur Rohustel ei ole kunagi puu- das olnud headest sõpradest. Need, kaasettevõtjad ja paljud teised, kel- lega tal elurajal on olnud meeldi- vaid kokkupuuteid soovivad edu ja õnne ning suruvad kätt. —

KLA

Võidujoovastusele järgnevad Bangla Deshis suured mured

(VE) Aasias ei tunda enam Ida-Pakistani nimelist riiki. 16. detsembril andis Pakistani väed Ida-Pakista- ni pealinna Daccas alla sissetungivatele India vägedele ning Ida-Pakistanil asemel kuulutati välja uus riik — Bangla Desh. Kui võidujoovastus India pealinna Delhis ja Daccas oli suur, siis vaadati läänemaailma peali- nades kalnemat India suurele võidule ning märgiti, et Ida-Pakistanit pole veel kaugeltki lahenda- tud ning India raskused võtude korraldamiseks naabritega ning uue ise-seisva riigi Bangla Deshi jalule aita- miseks alles algavad.

Kuigi India jättis oma oma vägesid pärast Pakistani kapituleerumist Bangla Deshi aladele, ei ole olukord seal veel sugugi rahunenud ja maa paljudes osades valitseb veel täielik kaos ja terror.

Maal liiguvad ringi relvastatud ja verejanust metsikuks muutunud ka- ristussalgad, kes otsivad Pakistani võimudega koos töötanud inimesi ning mõistavad nende üle kohut.

Segadust suurendab üldine pea- ta olek, kuna rahval ei ole veel üldiselt teada, kes on Bangla Deshi tegelikud valitsejad ja kui suurt osa mängib India uue riigi välisse- misel ja administratsiooni korral- damisel.

Bangla Desh on liisks üldisele se- gadusele maa ilma üks vaesemaid riike, kelle majandus sai sõja tõttu tunduvalt kannatada. Värskele iseseisva- le riigile kujuneb lisakoormaks lige- male kümne miljoni Indiait tagasi saabunud põgeniku uuesti asustami- ne. Suurem osa neist põgenikest on ühtsed talupojad, kellel ei ole oma kodukohta tagasi inimisel loomel ega vahendust uue elu alustamiseks.

Bangla Deshi valitsejatele on erili- seks mureks, et suur osa elanikkonnast seelab nälja vereel ning riigil puuduvad tagavarad miljonite nälgi- vate suunde toetamiseks. Ida-Pakistanis oli talvine riisilõikuse parajasti käi- mas, kui sõjakõli käis üle maa ja ta- kistes lõikuse läbi viimist. Osa saagist suudetid päästa, kuid suur osa hävines ja riigil pole raha elanikkonnale toidu ostmiseks.

Bangla Desh on sunnitud isegi normaalsel aastatel importeerima üle miljoni tonni teravilja ning lähimate aastate kestel tõuseb see vajadus 3 kuni 4 miljoni tonnile aastas.

Lisaks toiduainetele vajatakse muid kõige lihtsamalt tarbekaupu mis on vajalikud igapäevaseks eluks. Nii märgitakse, et kõige suurem puu- dus on riisist, keedunõist, petrooleu- mist ja isegi tikudest. Juba kuude kaupa pole paljudes piirkondades enam suhkrut ning selle saamiseks puuduvad igasugused vahendid.

Bangla Deshi uued juhli dekla- reerivad, et valitsus tahab kõiki pealesuruvad probleeme lahenda- ma hakata sotsialistliku süsteemi alusel.

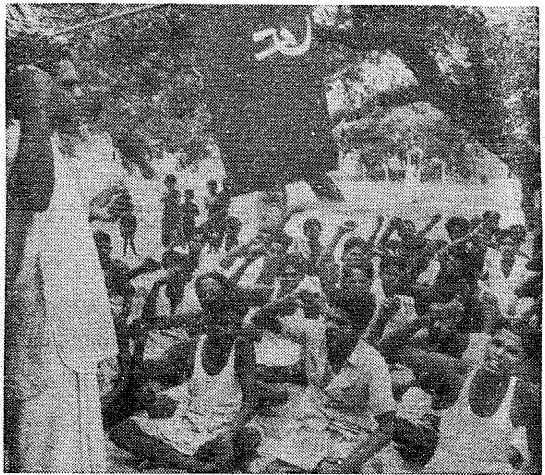
Riigil väike rasketööstus natsionali- seeritakse, samuti pangad ja kindlus- tusseltsid. Valitsuse kontrolli alla langeb ka dzhunditööstus, mis on olnud Bangla Deshi suuremaks sisset- lekallaliks. Valitsust ootavad ka suured ülesanded sõja ajal puruks taotud Chittagongi sadama, silda- de ja teede üleshitamisel.

Riigis on 5 000 km ulatuses laeva- tavald jõgedel, kuid korraldikkude maanteede kogupikkus ulatub ainult 2000 km. Väljaarvatud siisi, ei ole Bangla Deshis mingisuguseid maa- põuevarasid.

Kirjaoskajate protsenti arvestata- kes umbes 20-le kogu elanikkonnast. Ülikoolid töötavad täie koormatuse- ga, kuid valitsusele on üheks suure- maks probleemiks suur arv humani- taarteaduste lõpetajaid, kellele ei ole mingisuguseid töövõimalusi pak- kuda.

Kõigi teiste uute riikide eeskujul vajab ka Bangla Desh raha, mida tal pole aga oma rahva käest võtta. Ül- diselt loodetakse, et kogu maailm saab aru uue riigi vajadusest ja an- nab talle oma toetuse. Küsimus sei- sab aga selles, kes seda raha annab, kuna Ühendriigid on Bangla Deshi uue rezhimi suhtes tagasihoidlikud, India ei ole raha ja venelastel pole samuti võimalik raha kergel käel pil- tata, kuigi Bangla Deshi abistamine on neile rivaliteedi tõttu Hiinaga sel- les piirkonnas ülimalt oluline.

Poliitiline olukord 75 miljoni ela- nikuga Bangla Deshis on veel väga kujukemata, kuid paljud tunnus-

Bangla Deshi okupeeritud Indias on hääde Moskva-sidemente taustal arenenud innukas kommunistlik agitatsioon.

märgid vihjavad juba esimestele sig- naalidele poliitiliste kärede lõketele puhumiseks.

Mõjuvõimas poliitik sheik Muji- bur Rahman, kes juhib Awami-lii- gat ning viibis Lääne-Pakistanis vangistuses, on oma täiepidamist- telt sotsialist, kuid antikommunist.

Ta on N. Liidu suhtes palju ette- vaatlikum kui India, kelle abil Bang- la Desh sai iseseisvuse. India peale- käimsel moodustati Bangla Deshi "eksklavalitsuse" juurde Kalkuttas "nõuandev kogu", mille koosseisu koordineeriti ka mitu Moskva liini kommunisti. Pärast Pakistani rezhim- i kukutamist nõuavad kommunistid ja ka paljud teised grupid, et nad saaksid endile valitsuses tugeva esinduse. Välisdiplomaadid on siiski veendunud, et Bangla Deshis kuu- neb kõige vanaemaks poliitiliseks te- guriks Mukti Bahini organisatsioon, kes juhtis ja organiseeris Ida-Paki- stanis partisaniliikumist.

Lääne-Pakistanis sõdurite terroriak- tsioonide tulemusena on meeleohud kogu riigis üles kõetud ning valit- suse käsutusse ei ole mingisugused vahendid, et takistada kättemaksu- aktsioone. Eriti pidevaks on kujune- nud bengalide ja 1,5 miljoniise bi- haari suguharu vahetõr. Bihaari suguharu liikmed saavutasid bengaa- lide vastupanu mahasurumisel tõe- da koostöö Lääne-Pakistanis sõjavä- gedega ning neid süüdistatakse pal- jude mõrvade ja terroriaktsioonide sooritamises.

Bihaarid on siiski hästi relvasta- tud ning nende ja bengalide va- hel võib oodata veriseid kokkupõr- keid.

Selleks kulub kaua aega enne kui omavahelised arved suudetaks ära klaarida ning kogu riigis suudetaks kehtestada kord ja rahu. Relvastatud gruppideid ja partisanideit relvade ära korjamine võib võtta küll, töö- näoliselt isegi aastaid. Suurem par- tisaniide organisatsioon Mukti Bahini moodustab tõenäoliselt tuumiku tu- levale Bangla Deshi armeele.

Võib oletada, et India toob Bang- la Deshile oma armeetõukuseid välja nii kiiresti kui võimalik, sest ükski võõras armeed ei ole populaarne ühei- gi maal. Selle asemel saadab India kohapealsed võimused abistama ja administratsiooni organiseerima vas- tavat nõuandjad. Samuti saadetakse kohale india tehnikuid ja insene- re, kes peavad abistama purustatud sil- dade parandamisel ja teede ehitami- sel. India suuremaks probleemiks jääb aga ligemale kümne miljoni põ- geniku kodukohtadesse tagasi saat-

mine ja nende uuesti asustamine. Põ- genikud on esialgu väga ettevaatli- kud tagasi minekuga, kuna nad ei es, millised raskused ja probleemid neid kodukohas ees ootavad.

Esimeste päevade jooksul pärast Bangla Deshi riigi välja kuulutamist oli tagasiminevate põgenike arv vä- ga väike ja praeguste väljajavade ja praeguste väljajavade ja olukorda- de juures võib isegi oletada, et pal- jud põgenikud ei mõtle enam kuna- gi oma kodukohta tagasi minna, vaid jäävad elama Indiasse.

Idariigil on rutanud Bangla Deshi iseseisvust tunnustama ilmses lootus- es, et uus riik Moskva mõjuvõim- konda püsima jääb. Mujibur Rahmani äraolekul loodud sotsialistlikus "Bangladeshis rahvavabariigis" viitab juba nime idameelsusele. Küsimus on, kuidas Rahman selle konstruktsioo- ni etteotsa hilinevut asudes suudab oma poliitikat enam teostada.

Ordudiplom A. Maristile

Teatrikunstnik Aario Alfred Ma- rist on saanud oma kunstilise tege- vuse tunnustuseks Prantsusmaal Rahvusvahelise Kunstide ja Kir- janduse Renissansi Ordult diplomi, mille järele ta on nimetatud selle ordu kavaleriks teenete eest, mis ta on osutanud mainitud ordule (või ühingu).

Dokument on välja antud 1.12.1971 ja alla kirjutatud ordu presidendil ja peasekretäri. Ordu suurmeisteri poolt.

See ühend on asutatud 1901 a. ja omab osakondi vaba maailma riikides. Diploma koos on A. Maristil saanud ka hõberisti mainitud ühingu. Dip- lom annab A. Maristile õiguse saa- da rahvusvahelisel rahalist toetusel oma kunstilise tegevuse kasuks, mida ta seni on arendanud mitmes riigis. Praegu toetab A. Marist Kanadas Montrealis, juhatades oma Stundit ja andes seal teatrietendusi Teadupa- rast on A. Maristil teened ka eesti kirjanduse tutvustamise alal Prant- sumaal.

EESTI KULTUURI KOONDIS
POSTGIRO 57588

Jutustus alaealiste elust okup. Eestis

Peatikirja all "Tere! Sind ma otsisin" on 1971.a. ilmunud okupeeritud Eestis Silvia Truu jutustus. See on raamat alaealiste elust. Teose peategelane 17-aastaseks saav tütarlaps Merle on koos teiste koolikaaslastega ühes kompvekitehases suvisel tootmispraktikal. Uue õppeaasta algades ta peaks taas kooli minema, et keskikooli lõpetada, nagu teevad seda teised ta tootmispraktika kaaslased, kuid Merle ise on aastate eest tööõnnetusel saanud surma. Ema, kes töötab ühes ministeeriumis sekretäriks on läinud teisele mehele, kes on salajoodik ja naise komandeeringuis oleski ei näe selget päeva.

Ta püüab viina pakkuda ka Merlele ja palub teda, et ta emale ei kõneleks tema juomisest. Merle selliste viinaga pealetükkivuse välimiseks läheb kodunt ja eluneb ühe oma koolide pool, kelle vanemad on parajasti puhkusel. Ema naasmise et tuleb Merle koju tagasi, kuid võõrasia oskab ema venna, et tütarlema ära oles on elunenud koolilegi poisi poolt. Nüüd on muidugi pahandust ülikülluses. Kui langeb veel etteheide võõrasilt, et tema tütarlaste eest kõrgi hoolitsevat, sest pensioniga, mida Merle oma surnud isa arvel saab, ei ole võimalik koolis käia ja nõnda "lahedalt" elada, siis on Merle otsus kindel — ta jätab kooli lõpetamata ja läheb tööle. Selle otsuse ta ka teostab saades samases kompvektivabrikusse koka, kus ta oli praktikal. Ta tehab ka ema juurest lahkuda ja otsib enesele korteri, milline oisimine aga suure korterinappuse tõttu ei anna tulemust.

Selline on lühidalt teose sisu, millesse põimitud rida noorte armuvaldekordi ja seiklusi. See teos erineb teistest okupeeritud Eestis ilmunud teostest kõigepealt selle poolest, et siin näeme tegelastena rohkelt arvu kasvatat noortest 16–20 aasta piires. Teiseks näeme siin elavalt inimesi oma rõõmude — ja muredega, voo-ruste ja pabedega, abivajaduse ja egoismiga, sõpruse ning teeskusega, armukadeduse ja paljude muude inimlike omadustega, mida esile ker-kiavad sündmused, sageli piisiseigad, tegelaste olemusest esile tõstavad.

Seal on noor tüdruk brigadir Veinika, kes oskab teisi oma isiklike huvide ära kasutada ja nende poolt

tehtud töö arvel ühiskondliku orga-nisatsiooni oreoliga end ehitada ise selleks oma vabast ajast minutilise ohverdamata. Joodik mehaanika osa-konna tööline Reino, kes Merlesse armub ja teda igal sammul püüab jälgeda, kuid kelle eest tüdruk kõi-geist väest kõrvale pöikab. Merle on elavaloomuline tüdruk nagu see oma-ne ta eluaastatele ja unistustele, mi-da ta oma mõtete sõnastab lausesse, et tuleb "keegi" ja ütleb: "Tere! Sind ma otsisingi!" Ja kui Merle vihma-varju all üksik loides seda lauset poolvaljult kõneleb, siis pörkab ta kokku merekooli kursandi pikakas-vulise, suurte kõrvadega aeglase ning põhjamaisel kaine Jaaguga, kellest kujuneb jutustuse omapärane kuju.

Nii on autor esitanud pika tegelas-te rea, kus suur osa tükk on ant-ud vaid peari, kuid olulist tabava joonega.

Tüübistiku kõrval mõnel määral vilksatab ka miljeod, milles eluneb okupeeritud Eesti noorus tänapäeval. Merle kavatsuse puhul enesele kor-ter otsida, sõnab ema talle: "Sul on omaette tuba, aga kui palju pere-kondi praegu veel pead-jalad koos ühes toas peab elama. Sul võimalda-takse koolis käia, Bert pole selle kohta veel sõnagi öelnud. Olen sinu õpetanud süüa tegema, paljud tüd-rukud ei oska isegi teed keeta ja mannapuder on neile hiina mõista-tus (lk. 31)..."

Suur korteripuudus ja levinud joo-mine kajastavad teose napist miljeo kujutustest. Jutustuse stiil on voo-lav ning mõtte, meenutab kohati Lutsu jutustusi, kuid mitte neid ko-peerides. Töö mõrgaks kohaks on krooniline joodik, sest naise kodus oles mängib ta "paipoissi". See on vaevalt usutav, et krooniline alkoholi suudab end sellise järjekindlu-suga ohjeldada, et naine ta juomisest nagu midagi ei teaks.

Jutustuses puudub "poliitgramota", mille tõttu teos on eluline ja haar-ab lugejat. Okupeeritud Eestis il-munud ilukirjanduslikest teostest on see üks neid vähesi, mida saab mõnuga lugeda ja nautida. Selle teo-se järgi otustades on autoril kõik eeldused saada heaks prosaistiks, kui ainult ei panda propaganda kammi-tad teda tekestama.

A. K.

ETSR auhinnatööde teemad üliõpilastele

1. Balti põgenikud ja nende orga-nisatsioonid rootsi avalikus arvam-is 1940–1955. Eesti Rahvusfondi auhind kr. 600.-.

2. Eesti keele ja eesti rahvuslike ainette õpetuse korraldamine Rootsis 1940–1955. Eesti Rahvusfondi auhind kr. 600.-.

3. Gustav II Adolfi läänistused Lii-vimaa kubermangus 1617–1632. Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis, EÜS Põh-ja Rootsi Koondise ja EÜS Vel-jesto ühine auhind kr. 600.-.

4. Lydia Koidula rahvuspoliitilised vaated. Eesti Naisüliõpilaste Seltsi Rootsi Koondise ja Korp. Filiae Patriae Koondise Rootsis ühine auhind kr. 600.-.

5. Ülevaade Eduard Ole loomingu-st. Eesti Üliõpilaste Seltsi Rootsi Koondise, Aadu Lüüsi ja Olaf Kibe ühine auhind kr. 2000.-.

6. Vähemusrahvuste probleem Rootsis. Rootsi Eestlaste Esinduse auhind kr. 600.-. Auhind määratakse kas sellel või mõnel teisel eestla-nelisel teemal eesti üliõpilase poolt Rootsi ülikoolis kirjutatud prosemi-nari- või seminariitöö eest.

KIRJUTAMISTINGIMUSED

U. Uldiselt võivad auhinnatööde kirjutamisest osa võtta kõik eesti üliõpilased, olenemata sellest, kas nad õpinguid praegu jätkavad või mitte. Teemale "Balti põgenikud ja nende organisatsioonid rootsi avalikus arvamises 1940–1955" võivad kir-jutada ka ülikooli välja lõpetanud isikud, teemale "Ülevaade Eduard Ole loomingust" ka ülikooli pagu-luses lõpetanud isikud, ja nagu juba mainitud, on teema "Vähemusrah-vuste probleem Rootsis" puhul ette nähtud, et autor oleks oma töö kir-jutanud Rootsi ülikooli juures kas proseminari- või seminariitööna. Na-gu sellele teemale välja pandud au-hinna juures on alternatiivsetl määratud, nii püüab ka Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis juhatus leida võimalu-si tööde premeerimiseks, mis on kirjutatud eestlanelistel teemadel eesti üliõpilaste poolt ülikooli juures, kuigi nende tööde teemad pole ol-nud välja kuulutatud.

2. Tööde esitamise tähtpäevaks on 1. november 1972.

3. Tööd esitatakse — võimalikult kahes eksemplaris — märgusloa all koos suletud ümbrikku lisatud tea-tega autori nime ja aadressi kohta Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis juha-tusele, c/o Statens Historiska Muse-um, Storgatan 41, 114 55 Stockholm.

4. Esitatud tööde auhindamises tule-mused avaldatakse Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli aastapäeva aktusel 1. detsembril pakku 1972.

Lähemaid andmeid teemade, all-ikate j.m. kohta teemad nr. 2, 3, 4, 5 suhtes võib saada Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis juhatuselt poolt määra-

Lend Läände koosolek Göteborgis

Koosolek toimub pühapäeval 23. jaanuaril 1972 algusega kell 13.00 Folkets Husi A-saalis, Järnorget. Koosolekul antakse mitmesugust informatsiooni Ülemaailmsetele Ees-ti Päevadele sõitjatele. Koosolek on mõeldud esmajoones Göteborgis ja selle läheduses elavatele kaasmaa-lastele, kes on ennasti registreeri-nud lennuretketele.

Kuid korraldavad toimekond loodab, et informatsiooni koosolekule saa-vad tulla ka Borási ja teiste lii-hedalsuvalte linnade kaasmaalased. Informatsiooni annavad Lend Lään-de reisitoimkonna liimend, Nyman & Schultzi reisibüroo Specialresori di-rektor N. Westersten, kindlustussell-si ja lennuhigilete esindaja. Peale üldist informatsiooni, on kaasaõitja-til võimalus esitada küsimusi. Et va-jadus sellise informatsiooni koosole-

tud juhendajalt (astuda ühendusse kas otseselt või kirjutada Eesti Tea-dusliku Seltsi Rootsis juhatuses aad-ressi) järgmiselt: teema nr. 2 — koolide inspektor mag. Phil. Herman Rajamaa; teema nr. 3 — fil. lic. Jakob Kolt; teema nr. 4 — profes-sor Evald Blumfeldt; teema nr. 5 — professor Armin Tuulste. Teema nr. 1 juhendaja suhtes tuleb pöörduda Eesti Rahvusfondi juhatuses poole (aadress: Drottninggatan 85–I, 111 60 Stockholm) ja teema nr. 6 juhenda-jas suhtes Rootsi Eestlaste Esinduse (aadress: Sandhamnsgatan 1, 115 40 Stockholm).

Selleks, et auhinnatööde kirjutami-ne annaks paremaid tulemusi, on väga soovitatav, et autorid kasutaks neile antud võimalust konsulteerida juhendajaid.

"Jeesuse revolutsioon" uus USA noorteaktsioon

NEW YORK (VES) — "Jeesuse revolutsioon" on uus liikumine noorte seas, mis on andsaa haaranud juba miljonid. Nende hulgas võib leida nii "sileidaid" kui "karyaseid", katoliiklasi, protestante, baptiste ja isegi kallaal arvukalt juute. Liikumise juhtsadeks on: "Tähelepanu! Ta on siiski meie seas!" — "Piibel on tõde. Ime on juhtunud. Jumal tõesti armastab maailma nõnda, et ta andis selle päästmiseks oma ainu poja."

LIKUMINE TEKKIS kuusagi Kaili-fornias aastaid tagasi noorte keskel, vinding, tõmbas vähe tähelepanu, ku-ni korraga nagu nõuaviel hakkas era-kordest võimsalt levima. Nüüd on juba üle Ameerika avatud kristlikke kohvikuid, kristlikke laagreid jne. Praegu ilmub juba ümmarguselt 50 kristlike noorte ajalehte.

Kuid liikumisel on ka oma amee-rikalik joon juures: on lastud müü-gile Jeesuse sõrgid peatkirjaga "Je-sus is my Lord", auto kaitseraudade-le kleebitavad silte peatkirjaga "Smile, God loves you", igasuguseid posteripilte, rinnanõppe jne. Revolutsiooniliste kristlaste Jeesus on võrd-jemisi tänapäevane ja ilmalik. Seina-pildid võib teda näha täiest kõrist naermas või isegi suitsetamas (kuigi tollal seda kommet ei tuntud).

Kinnitatakse, et sellest kujune-vast kestmam liikumine, sest noor-ed, kes aastast 5–6 tagasi liitusid liikumisega, püüvad sel praeguigi. Jeesuse revolutsioon on võtnud end-ale isegi laiemaid ülesandeid. Näit. Chicago Grant Pargis Jeesuse noor-ed pidasid koosoleku umbes 1000 osavõtjaga, tehes siis oma loosun-gitaga rännaku läbi Loopi. Nad pa-lusid teha inimestel eriline annet-us: asetada vastavatesse kottidesse uimastusmürgid. Kui rongkäik oli lõppenud, olid kottid tüepoolst täis igat liiki uimastusmürke!

HOUSTONIS, TEXASES asus 24-a. evangelist Richard Hogue värra-ma liikmeid Jeesuse revolutsioonile. Kahe nädalaga ta oli värvanud 11.000 noort. — Corona del Mar ran-nal Kalifornias õp. Ch. Smith kor-raldas noortele massistimise Pälkese loojangul valgusid sajad noored voo-gudesse ning sajad otasid rannakal-judel järjekorda. Hiljem õnnel kõik ristitud läksid mäele ja laulsid ko-rale.

2.000-ndes gümnaasiumis on juba kristlike noorte klubid. Kuid neid on arvukalt ka väljaspool kooli.

Mõned konservatiivsemad vaimu-lukud on opositsioonis liikumisega, ku-na Jeesus olevat labastatud tänapäe-vaseks. Teised ütlevad: noored on tüdinud materialistlikust eluoluhtu-misest ja korralikkumistest; neid ei rahulda ka vanade dogmadega usk, nad otsivad midagi uut, tänapäevast, oma olemusele sobivat; meie usuelus oli noorte osas tühi-mik, mida nüüd on asutud täitma; Jeesuse liikumise jõulisus näitab, kui suur tung oli usueluga liituda, mida aga seni ei saadud teha meie vaimulike vana-moelne, kitsarinnaluse, egoismi

ku järele on olemas, näitas äsja Stockholmis peetud samalaadilised koosolekud ka Malmös ja Norrkö-pings.

Kuus kuud Kossõgini ründajale

OTTAWA — Ottawas müstiteti kolmeks kuuks vangi ungari päritolu 27-aastane kanadlane Ge-za Matrai, kes N. Liidu peaminis-tr Kossõgini küllaskiuga ajal tun-gis Ottawas läbi politseiülehtiku vene vaimumehe kallale ja teda sakutas.

Karistusele järgneb kaks aastat välistat proviiaeg, mille kestel Matrai on keelatud osa võtta igasugustest avalikkudest demonstratsioonidest ning ta ei tohi minna ühegi välis-saatkonna lähikonda ning peab ee-male hoidma kõigist Kanadat külas-tavatest riigitegelastest. Kohtuniku ei aktepteerinud varasemaid arvami-si, et insident kavandati ja teostati ult-raparempoolse organisatsiooni Ed-mund Burke Society juhtimisel.

ÕIENDUS

EPL 15. jaanuari numbris avai-da-dud Artur Taska juubelisünnipäeva kirjutised on eksikombel ära jäänud signatuur. Kirjutuse autoriks on mag. jur. Artur Mägi Uppsalast.

- Vancouveri eesti filatelist VIII Vint omandas hiljuti Vancouveri südalinnas margiari.
- Londonis sai 65-aastaseks laeva-mehaanik G. Kask pärit Vaikna vallast Läänemalt.

RAADIO SAATED eestlasile

AMEERIKA HÄALE eesti saa-tes antakse iga päev kl. 16–16.30 ja 17.30–18 Rootsi aja järele lat-nepikkustel 13 m (21740 kilohert-s), 19 m (15 235 ja 15 270 kh), 25 m (11 960 kh) ja 31 m (9 660 kh).

Lisaks kõigis saates antavale päevauudistele ja kommentaari-tele päevaküsimuste kohta on eriteemad käsitled eestikeelseis saates järgmise rõhuasetusega: Pühapäeviti esimeses saates usu-lisi meditatsioone, kumbagis saa-tes tänapäeva noore põlvkonna küsimusi, esmaspäeviti Ameerika osustiku, teispäeviti välis-eesti kroonikat, kolmapäeviti repor-taazhe — hõlmates kultuurikroo-nikat, neljapäeviti tenduse ja teh-nika vaatusi, reedeti majanduse ja inimeste eluajäre küsimusi ja laupäeviti ülevaade nädala sünd-mustist ja kultuurikroonikast, hoi-mates väliseestlast.

EESTI VABADUSE HÄALE saated Madridi raadio kaudu toimuvad iga päev ja kuulavad Rootsi aja järgi kl. 19 lõhtlaineil 32 m. Saadet korratatakse järgmi-sel päeval kl. 8 lõhtlaineil 30,7 m ja teist korda kl. 13.30 lõhtlaineil 30,7 m.

USULISED SAATED Trans World Radio kaudu iga püha-päeval, teisipäeval ja reedel kl. 18.30–18.45 lõhtlaineil 31 m.

Kas teie lapsed ja lapselapsed loevad

EESTI PÄEVA-LEHTE?

Selle kaudu seotakse nad eestlusega ja Eesti proble-midega. Paljud vanemad peavad oluliseks tellida lehte ka oma lastele kingitusena, et nad harjuksid eesti oma lehte lugema.

SOOVITAGE EESTI PÄEVALEHTE NENDELE, KES VEEL EI OLE TELLIJAD
EPL saadab meeeldi proovinumbreid.

Pakistan muretses USA presidendile Pekingi-kontaktid

WASHINGTON (VES) — President Nixon'i sõitu Pekingi on hakatud juba üldiselt nimetama tema valimiskampaania suurriisiks. Nixon ja tema lähemad kaastöölised on nimelt algusest peale veendunud, et kui Pekingi reis toimub, ei suuda ükski kandidaat novembris Nixon'i lüüa. Nüüd on nende selgunud, et Pekingi sõidu teatasandajaks oli Pakistani ex-president Yahya Khan, kes praegu istub koduarestis ja ootab kohtuprotsessi halvasti juhitud sõja pärast Indiaga.

Yahya Khan oli Pekingis teinud sellekohase mõtteavalduse, mis seeläbi üldiselt oli leidnud kõlapinda. Ta seadis otsesid Nixonile salajase teate. "Newsweek" ütles, et Nixon oli lausa jubedamalt teate üle leides ja talle or sulle langenud erakordne võimalus "teha ajalugu". Nixon informeeris asjast ainult Kissingeri, kes saadeti Pekingi. Isegi välisminister Rogers ei teadnud sellest tikk ega midagi.

Tõelikult sellest Yahya Khani vastu oli Nixon ka otsuse teinud aktiivselt toetada Pakistani sõjas India vastu, kuigi ametlikult teatati erapooletuse järelmest. Nixon oli olnud Pekingi sõidu võimalustest nii võrdvõimustatud, et ta sellest ei julemud kõnelda ei lähedastele kaastöölisele ega ammugi mitte lihtlastele, kartes, et asi enneaegselt avalikustulekul võiks ette võtta nurjuda. Briti peaminister Ed. Heath oli, näiteks, sunnitud Nixoniga kohtumisel kaebama, et Valge Maja pole vaevalt võtnud oma lähimat lihtlast informeerida USA uuest Hiina-politiikast, kuid samuti ka paljudest teisest sammuist.

VEEL EI OLE KÕNELDUD, mida Nixon tahab Pekingis välja kuulutada. Ühe ajalehe teatel olevat tal siiski midagi kavats. Nimelt jäi USA kodanikel, firmadel ja kirikutel Hiinasse kommunistide ülevõtmise järele kinnisvarasid kogusummas umbes 196 milj. dollari väärtuses. Olevat väljavalda, et sellest ümestub hiinlastelt midagi välja kuulutada.

Hiinlased omakorda, nagu ühed teated märgivad, on esitanud uue nõudmise, et USA tühistaks oma abistamisepingu Tshiang Kai-sheki-ga, mis sõlmiti 1954. a. Samuti oli nõutud, et Nixon avalikult kuulutaks Taivani Puna-Hiinale kuuluvaks. Valgest Majast on kinnitatud, et Nixon nii kaugele siiski ei lähe.

President Nixon kavatses teatavasti Pekingi jõuda 21. veebruaril. Ajakiri "Time" ütles, et mõni päev varem, nimelt 15. veebruaril algab hiinlastel uus aasta, järjekorralt 4670. nes. Uut aastat nimetatakse vana hiina astroloogia alusel rotiaastaks ja see toovad endaga kassa kartlikkust, vietsust ja alutust. Kuna rotiaasta on eriti halvasti ühenduslik abiellumisele, on Hiinas praegu kümnes massilised abiellumised, et pulmi ei jääks rotiaastasse. "U.S. News & World Report" kirjutab, et Nixon on Pekingi sõidu kõrval äärmiselt huvitatud ka Moskvasse sõidust. Mäletavasti India-Pakistani sõja korral Vaigest Majast teatati, et kui N. Vere ei loobu India toelamiest, võib Nixon sõit Moskvasse ära jääda. Kui ajakirja reporter päris ühelt Valge Maja juhtivalt ametiselt selle kohta lähemat selgitust, ei seal öeldud, et teade on antud vaid venekeste mõjutamiseks. Nixon olevat nii vältunud Moskvasse sõitmise ideest, et teada ei suutvat tagasi hoida mingikujuline rahvusvaheline konflikt.

INDIA VAHEPEAL on võtnud julgema nöödi ja tunnistanud et India N. Vene üldisepinguta ei oleks India Hagi suutnud Bangla Deshi vabastada. Nii vihemat kinnitas valitsusmehe "Times of India". Sõjalised sidemed New Delhi ja Moskva vahel hakkavad nüüdsest veel enam tiheduma, sest India on võtnud Venelt sõjas hävinud masinad (73 tanki, 45 lennuki, 1 ristlase) asendamist. Hiljuti India teatas, et India ookeanist peavad tulevikus eemale jääma kõik suursõjaga oma laevastikud. Nüüd on eravõimaliselt New Delhiist ühele välisdiplomaadile öeldud, et nõue

kehiti ainult USA ja Puna-Hiina kohta. N. Venel on selles piirkonnas 22 laeva ja tõenäoliselt seda arvu isegi suurendatakse.

Washingtoni korrespondent G. W. Ashworth kirjutab, et kui USA tahaks oma laevastikku siin suurendada, ei jätaks USA mereväel praegu selleks laevu, inimjõudu ega ka raha. India ookeani piirkonnas on USA-1 praegu vaid üks vesilennukite saatelaev ja kaks vananenud hävitajat. Nüüd on mereväel kavas nende laevade juures moderniseerimisi läbi viia, muuhulgas on kiistud 2 milj. dollarit õhujahutuse sisseadmiseks. Venelastel on India ookeani vastu veel ka teine huvitav seade: kogu peetakse nimelt üheks rikkalikumaks maailmas kalade poolest. Seal liiguvad juba üks kala ümber- tootlemise laev, mis muide näib olevat varustatud ka kahuritega. Kõige selle invasiooni juures India ookeani süüdistab Moskva ägedalt, et ühendriigid tahvat India ookeani muuta oma sisejäreks!

VOX

Austusavaldus prof. Öpikule

PHILADELPHIA (VES) — Franklini instituut Philadelphia's tähistas 27. detsembril kuulsat astronoomi ja planeetide liikumise seaduste avastaja Johannes Kepleri 400. ndat sünnipäeva. Sel puhul oli süüdatud 400 küünalt, mille ümber seisis mitmelt maalt 75 professorit, kirjutavad ajalehed, märkides, et nad laulsid ka "Happy birthday to you".

Suure sünnipäeva puhuks oli valmistatud kullast mälestusmedal, mis anti kuele tänapäeva maailma juhtivamale astronoomile, kellele uurimistöö kõige lähemalt seotud J. Kepleriga. Neist kuuest ülemaailmselt auhinnatud oli üks prof. Dr. Ernst Öpik. Armagh Observatooriumist Põhja-Iirimaalt.

• Saksamaal külastas Chicago ülikooli geograafiaprofessor dr. Sirm Süti abikaasa Reedaga (n-na Pölme). Heidelbergis külastasid nad dr. Süti venda dr. Ilmar Süti, kes töötab arstina USA armee juures majori aukraadis.

Puhastatud versioon puhastuste ajastust

MOSKVA — N. Liidu ilmus välja uus täiendatud ja redigeeritud väljaanne N. Liidu ajaloo sellest perioodist, mil Stalin teostas oma suuri puhastusoperatsioone ning saatis miljonid inimesi tapakeldritesse ja sunnitiöölaagritesse. Ajaloo koostajad on kirjutamisega ilmselt palju vaevalt näinud, kuni Stalin nimi esineb ajalooramatu nendel lehekülgedel, mis käsitlevad 1936. ja 1937. aastate perioodi, ainult harukordadel ning leistes juhtivatest isikutest minnaks valkides mööda.

Asjailmunud raamat moodustab ühe osa N. Liidu kuueköitelisest ajaloo ning käsitleb ajavahemikku 1929. aastast kuni 1937. aastani, mis oli teatavasti Stalini võimutamise ja verise terrori perioodiks.

Teose kirjutamine valmistas N. Liidu ajaloolastele tõenäoliselt suuri raskusi, kuna kõide ilmus müügil suure hiline misega.

Raamatu toimetuse nõukogu juhatajaks oli Marksimi ja Leninismi instituudi juhataja Pjotr Pospelov, kes on toetunud kõikide vastuolude väljarandemist. Raamatust on täielikult välja jäetud vanade kommunistide väljajuhutamise kohtuprotsessid 1963. aasta augustis.

Kohalikku elu

BORAS

E.V. aastapäev

Vabaduspäeva tähistamine eeltood Borási on käsil. Pidulik kontsertaktus toimub laupäeval 19. veebruaril kell 16.00 Caroli kogudusmaja suures saalis. Aktusekõne peab kirjanik Arvi Moor, Göteborgist.

Kontsertosas esineb Göteborgi Eesti Meeskoor Eero Tarjuse juhatusel. Pärast aktust toimub lõunasöök — kohvilaud moderatse partel ruumes Skolg. 21, millest osavõtt on võimaldatud kõigile. Osavõtta soovijaid palutatakse endid registreerida hiljemalt 15. veebruariks tel. 12 00 34.

Göteborgi Eesti Meeskoori lõunalaue eest hoolitseb BES-i Segakoor. GEM-koor on ka varem mitmel korral esinenud Borási EV aktustel suure edu- ja rahuldustundega kõigile aktuse-külastajatele ja korraldajatele. Borási lastel on ka sel korral võimalik kuulata liusat ja kõlavat eesti laulu, ettekantuna üldiselt tunustatud ja kiidetud laulukoori ja selle juhataja poolt. Sel puhul on põhjust oodata rohket osavõttu kontsertaktustel laupäeval 19. veebruaril kell 16.00.

GÖTEBORG

Ökumeeniline palvenädal

Ortodokskirik on alates 1925 võtnud osa ökumeenilisest liikumisest. Eesti Ortodokskogudus Göteborgis on igal aastal osa võtnud ökumeenilise palvenädala raames kohapeal peetavast jumalateenistusest ja muist üritustest.

16. jaan. juhutati sisse ökumeeniline palvenädal palverännakuga kirikust kirkusse, mis lõppes katoliku kirikus. Palvenädala iga päeva kohta on mingisugune programm. Kolmapäeval 19. jaan. toimus pidulik õhtuteenistus Kristuse ülestõusmise kirikus Guldhedenis. Teenisid praost Raag ja preester Rask, jutlustas piiskop Malmestrom ja laulis tuntuud Laudamuse kirikukoor fil. mag. Valborg Mellbergi juhatusel eesti ja rootsi keeles.

Akad. eksamid

Minnesota ülikooli USA-s lõpetas magistri kraadiga Berta Viijard, n-na Vööberg, kes on inglise keele õpetajana tegelenud juba Eestis. Ta on sünd. a. 1918 Võrumaal.

Briti Kolumbia ülikooli lõpetas matemaatika alal BSc kraadiga Rudolf Paul Koop ja psühholoogia alal Bc kraadiga Johan Aavik.

Sema ülikooli lõpetasid inglise keele alal BA kraadiga Kirsti Marianne Luth.

Sotsiaal hooldekande alal saavutas Vancouveris, University of British Columbia magistrikraadi Heljo Lydia Eitau.

Aucklandi ülikooli Uus-Meremaal lõpetasid Ingrid Sullin ja Paul Vaigro, mõlemad BA kraadiga.

Leinateateid

Üiuuvsvangi vanadekodus Norras suri Grete Breuer, kes 20 aasta eest sinna toodi Saksamaa põgenikelaagrist kirikliku abistamisorganisatsiooni kaudu.

Victorias, Kanadas, suri 31. detsembril Jüri Laansoo, sünd. 7. oktoobril 1879 Võrumaal.

Tartus suri 27. detsembril Volde-mar Alla, sünd. 30. jaanuaril 1900 Tartumaal.

Jersey Citys, New Jersey osatigis USA-s uri 51 jaanuaril Karl Johannes Rootare, sünd. 13. aug. 1900 Tallinnas.

Omahas, USA-s suri 24. detsembril Johan Männik.

Viljandis suri novembri lõpul end. koolilõpetaja August Kiisla 73 a. vanus.

Uinus vaikselt meie armas
abikaasa, ema ja vanaema

Leida Helene
Kaaman

n-na Turu
* 29.7.1913
† 15.1.1972

Mälestavad vahusas leinas

KARL

TAAVI, MALLE ja JAAN

ODE PEREKONNAGA

Kanadas

ODE PEREKONNAGA

Eestis

Matusetalitus toimub laupäeval,
29. jaanuaril kell 13.30 Matteuse
kabelis Norrköpingis.

Meie armas

Liis Grünberg

n-na Pahverk

* 1.10.1929 Ahtja

† 11.01.1972 Trollhättanis

Sügavas leinas

ABIKAASA

POEG TOOMAS

TÜTAR MERIKE

perekonnaga

EMA

ÖED ja VENNAD

perekondadega

TADI ALMA

Unustamatut Perekonna Sõpra

Leida Kaaman'i

mälestavad sügavas kurbuses

PEREKOND KIVIKARI

ALFRED SALUVALI

abikaasaga

MADIS EINBORN

abikaasaga

Head sõpra ja endist töökaaslast

Aleksander
Uuskar'it

mälestavad

HEDVIG SOONDRA

HELMUT MÄEHANS

perekonnaga

ERICH PERTEL

abikaasaga

ALBERT PERTEL

abikaasaga

Armast

Leida Kaaman'i

mälestavad sügavas leinas

JOHANNES ja MEERI

KAAMAN

lastega

Armast lauluõde

Leida Kaaman'i

mälestab leinas

NORRKÖPINGI

EELK SEGAKOOR

Kallist

Gustav Hints'u

mälestavad tema 8. surma-aasta-
päeval 2. jaanuaril

ABIKAASA ELFRIEDE

POEG LEMBIT

VENNAD

VAIVARIS

Mu ihu mulla pöues, kus maru
ega kõue ei puutu minusse.

Leinateateid

Hele Masing.
Cardiffis, Inglismaal, suri 21. detsembril Raivo Soosalu, sünd. 15. märtsil 1914 Eestis.

Inglismaal suri 27. detsembril Kaarel Paris, sünd. 7. veebruaril 1906.

Tallinnas suri 9. detsembril Ellen Piilvik, n-nä Tarn.

Melbourne's suri 7. novembril Arthur Pank, sünd. 2. det. 1895 Luunjas.

Unustamata kallist täditütart

Leida Kaaman'i

mälestab leinas

LINDA SALUVALI

Armast õpetajat ja kolleegi

Leida Kaaman'i

leinavad kurbuses

NORRKOPINGI EESTI
TÄIENDUSKOOLI
ÕPILASED JA ÕPETAJAD

NORRKOPINGI EESTI
KOOLISÕPRADE SELTS

Armast

Leida Kaaman'i

mälestavad kurbuses

JAAN ALLAS abik.
VOLD. AVATARE perek.
OLGA KASK
ALEKS. KALDMA perek.
OSVALD KOCH abik.
AUGUST LIIH perek.
KRISTIAN MEIKOP abik.
JUHAN MANNIKUS perek.
ARNOLD FUNDI perek.
AGO PÄRTEL abik.
RAIMOND SILBERK perek.
EVALD TAMM abik.
ALMA TEDEK
MARTTA TOOMUS
VILLEM TOFS perek.
JOH. ARO

Saksa Liidupäeva lekk on avastatud?

BONN — Lääne-Saksa ajakiri Stern väidab, et kaks sõjalisdemo-kratiitlikku Liidupäeva liiget on varustunud Springeri-pressi Bonni idapoliitika käsitlevate saladokumentidega. Mõlenad liidupäevaliikmed citavad kategooriliselt Sterni poolt esitatud väiteid ja toonitavad, et tegemist on puhtakujulise laimuga. Nii olevat Willy Bartsch ja Franz Seume andnud Springer-pressi käsutusse dokumente, mis käsitlevad riigisekretäri Egon Bahri läbirääkimisi Moskvas ja salajasi telegramme läänesaksa saatkonnast Washingtonis. Et ka nn. Abrassimovi-paberid välja lek-kiid Berliini läbirääkimiste ajal, pannakse Bartschi ja Seume süüks.

STOCKHOLM — Televisiooni esineme programm saadab otsesaa-tes Taani kuninga Fredriku matu-setalust, mis toimub esmaspäeval, 24. jaanuaril. Kl. 11.55—13.15 saade-takse Christiansborgi lossikirikus toimuv matusetalust ja sellele

UUDISEID... LÜHIDALT

järgnev rongkäik Kopenhaageni peajaama. Saade on must-valge. Roskilde toomkirikus asetlediva muldasäingitamine saadetakse aga värvis algusega umbes kl. 13.55.

WIEN — Austria pealinna algas esimese Auschwitzi kohtuprotsessi. Kaebaluseks on austerlased Walter Dejaco (63) ja Fritz Ertl (71), kes altisid konstrueerida kurikaul-saatside hävitusaabri gaasikamb-raid ja krematooriume. Peale sel-le oletatakse, et mõlemad kaebae-lused isiklikult võtsid osa mass-mõrvadest. Ejacot süüdistatakse, et ta lõi surmuse kaks KZ-vangi. Tunnistajad on reisinud kohale ka N. Liidust, Poolast ja DDR-ist.

CHICAGO — Politsei arreteeris kaks noorukit, kes tahid Chicago linna joogivett mürgitada elukarde-lavate bakteritega. Noorukid olid organiseerinud Rise-nimelise põ-randaeluse grupi, kusjuures kavas oli luua mingisugust "super-inimes-te" või "hervensuukit" rassi. Sel-leks oli vaja surmata kogu Chicag-o elanikkond, enne seda oleks aga juhtiv grupp bakterite vastu im-muniseeritud. Teadlased aga mär-givad, et noorukite plaan oli täie-likult idiootlik ja praktiliselt läbi-viimatu. Grupi juhid aga on talle-kohustuse, kusjuures neid süüdistat-akse "mõrva ettevalmistavas van-deselstuses".

NEW YORK — Puudu jääb USA riigi eelarves, mis lõpeb 30. juunil näib kujunevat rekordiliseks — ku-ni 40 miljardit dollarit. See on um-bes kolm korda suurem president Nixonil poolt ennustatud puudu jää-gist ja suurim USA ajaloos pärast Teise maailmasõja lõppu, mil sum-ma oli 45 miljardit. USA finantsmi-nistri abi Paul Volcker märgeb, et puudu jääb võib tähendada seda, et maailmaturgudel tõsiselt hakatakse umbusaldama dollari stabiilsust.

NEW YORK — New Yorgi või-mud vabastamis need kaks naist kes mõni aeg tagasi tungisid kal-lale end. Liiduvabariigi kaitsemi-nistri Franz Josef Straussile ja võtsid ära ta rahad. Naised lasti lahti, kuna Strauss ei soovinud nende vastu tunnistada. Prokuröri abi märkis, et end kaitseministriil pole lihtsalt aega sõita New Yorki, peale selle leidvat Strauss, et üle-kuulamisest oleksid "chamugavad".

Lendlehed

Algus lk. 1

Nad on ühtlasi saanud kirja presi-dent Nixonile palvega, et see võtaks N. Liitu minnes kaasa mõned kin-gitud Simas Kudirkale.

Kudirka aastapäeva puhul on EA-TUN esitanud Ühendatud Rahvuste Organisatsiooni põgenike osakonna ülemale märgukirja, milles juhitakse tähelepanu järgmistele asjaoludele:

1. Simas Kudirka toimis oma sü-dametanustuse ajendil, kuna ta ei saanud sobitada oma rahvust ja hu-maanusent N. Liidu võimude nõudmis-tega. Ta avameelne kaitsekoht Leedu ülemkohtus oli veenvaks tõendiks nende teekspidamise kõikumatusetele.
2. Põgenedes 23. novembril 1970 USA rannavalvele "Vigilant" par-dale, omandas Kudirka seadusliku põgeniku staatuse ja illegaalsed ning omandavõltsed toimingud, millede tule-museks oli tema tagasimine N. Liitu, ei ole ühegi määrat seda sta-tust muutnud.

Seetõttu palume meie, et Simas Kudirkal lastakse minna sellesse riiki, kuhu ta ise soovib siirduda.

Vimased teated Simas Kudirka kohta pärinevad Potma laagrist, kus ta kannab 10-aastast karistust. Hilju-

Raul Lokotar 50-aastane

Raul Lokotar

Pühapäeval, 23. jaanuaril saab 50-aastaseks Raul Lokotar.

Juubilar on aastaid olnud Stock-holmi Eesti Meeskoori energiliseks vanemaks. Tema erakordset kohuse-truudust ja asjatundmist ehitusalal kasutas ära alles viimati ka uus Ees-ti Maja, mille ehitustöödel ta oli ehi-tusmeistriks — alati kohal varaval-gest hilisõhtuni, alati kätt külge liides abivalmilt kõikjal, kus seda oli vaja. Tänu tema isiklikule panusele kujunes vana ja uue maja "vahe" suhteliselt ühtseks. Eesti Maja rahvas, lauluvennad ja arvukad sõ-brad ning tuttavad soovivad juubi-larile palju õnne ja edu nii isikliku elus kui ka ühiskondlikes ettevõt-mistes.

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Jakobis peajumalat. 23/1 kl. 15, kog. õp., oreil H. Kiisk, laulur. Leeriõpetuse esimene tund kog. kantsleis, Walling. 32 k' 12. Siis on veel viimane võimalus ühi-neda algava leeriõpetusega.

STOCKHOLM: Storkyrka 23/1 kl. 18 sisserännanute kirikute ühisjuma-lat, Usundisotsioloogilise Instituudi algatusel. Valmulike pidulik rong-käik, igatiks oma kirikuvärb. Kol-meid tervituskonelejat on üks EELK peapiiskop K. Veem.

BORÅS: Carolis jumalat. 23/1 kl. 15, õp. Kodres, laulur.

JÖNKÖPING: Kristiines jumalat. 22/1 kl. 16 jumalat. piiskop Sven Danell, oreil A. Randes, laululehed.

EESTI AP. ÕIG. KIRIK
STOCKHOLM: Püha Nikolai Pea-kirik, 23/1 kl. 11 liturgia, tõlneri ja variseri pühapäev. Teeril ülemp. Nael.

GÖTEBORG: Guldhedeni ortodoks-kirikus jumalat. Kadunud Poja pü-hap. 30/1 kl. 11, praost Raag.

SOOME ORTODOKSIKIRIK
ESKILSTUNA: St. Anna ortodoks-kabelis, Halenig. 1 õhtuteen. 22/1 kl. 17, samas 23/1 kl. 10 liturgia rootsi keeles ökumeenilise nädala raames. Teenib ülemp. Juhkam.

ESKILSTUNA: Kloostri kirikus ökumeeniline jumalat. 23/1 kl. 18.Võ-tavad osa kõik kohalike koguduste vaimulikud, juul, ülemp. Juhkam.

VABAKIRIKUD
STOCKHOLM: Eesti Nelipühi Ki-rikk, Brävallag. 11. jumalat. 23/1 kl. 10, pühapäevakool kl. 11, E. Lind-ström, lauluehtekandeid. 25/1 kl. 19 kooriharjutus.

STOCKHOLM: Normalmi Bapti-kirik, Norrtullsg. 37. jumalat. 23/1. O. Loogna.

GÖTEBORG: Bjä Bandeti saalis. Erik Dahlbergsg. 10. jumalat. 23/1 kl. 11, H. Ahlberg.

HELSINGI: Eesti Ev. Kogudus, Pohjois Rautatiekatu 15 A. jumalat. 30/1 kl. 16, T. Vaga.

NORRKOPIING: Tabernaakel, Kungens. 26. jumalat. 23/1 kl. 13. E. Seedman jt. Eesti Osak. Bräddg. 54. palvet. 22/1 kl. 17.

OLOFSTRÖM: Betel, Järnväggsg. 43. jumalat. 23/1 kl. 14.30, Albert Vaim.

lii tanges ta erikaristuse alla, kuna ta keeldus osa võtmast poliitilise ümberkasvatamise loengust.

Kasvatus

Algus lk. 1

Ka see lasteain vorm käib kogu-kondliku lastehoidluse mõiste alla, kuid tingimuseks on, et lapsehoolda-jat seiseks teinustusvahetoras kogu-konnakogummuuniga. Vastavas kol-lektiivispingus on kindlaks määra-tud lapsehooldaja töötõllesanded — sa-muti tllaeg: töötaja pikkus ja ino-tus, et see määratakse kogukonna poolt kokkulepeld hoidajaga, olles normaalselt üle 18 töötunni täisn-dala kohta.

Lapse hooldajale kindlustatakse vä-hemalt kaks vaba päeva nädalas. Tõttas: tunnitasu maksetakse vas-tavalt elukalliduse piirkonnale lap-selt kr 2.75 või 2.60, lisatasuga lap-selt kr 1.25 tööl eest pühapäevadel ja pühadel, samuti laupäeval ja suurte pühade laupäeval.

Ka tasub kogukond kuluraha ku-ni 8 kr täispäeva eest lapselt — s.o. toilitustuse, korterisüstustuse kuluta-mise ja tarbavahend, eest. Muud soodustused: Puhkuv 24 päeva aas-tas, tervisekontroll, üldud tasutaake hooldajale ja ta terekonna liikmeile, gruppeelukinduritus, manguasjad kogukonnalt, rikkokkulepeld tasu-takse ka mõned muud kullutused, väljõppekesk-uses 60—90 tundi ai-netes: lape- ja ühiskonnateadus, psühholoogia, tervishoid. Oppekes-tvustam-akse tulumaksuvaba õppe-toetus.

Kõigis küsimusis lähema selgituse saamiseks, pööruda oma asukohta lapsehooldusastute (barnavårds-nämnden) poole.

A. ROSSMAN

N. Liidu üliõpilane

Algus lk. 1

on väga plahvatava iseloomuga inimesed," seletas Loginov heatahlikku naerutuse saatel rahustavalt.

Vahejuhtumist teatati välisminis-teriumi, kust — olles pärast leedu-laste Kudirka vahejuhtumit hellaks tehtud — informeeriti ka Valget Ma-jat. Lennuajama politseile saabus kor-raldus selgitada, kas haavatu soovib kasutada asüülõigust või tahab taga-si minna Nõukogude Venesse. Poli-tseile olevat Kurashvili vastanud, et ta tahab minna Venesse.

Välisministeerium ei pidanud haavatud Kurashvili seletusi politseile küllaldaselt ja nõudis nüüd, et ta teataks oma soovist kas siia jääda või tagasi minna otse immigratsiooni-ametnikele. Selleks anti ka N. Ve-ne UNO esindusele East 67. St. amet-lik kiri, et Kurashvili ilmuku immi-gratsiooni-ametnikele West Broadwayl. Vene ametnikud vastasid aga, et Kurashvili ei saavat sinna ilmuda "haigne tõttu". Seepeale välisminis-terium andis teate N. Vene saat-konda Washingtonis, öeldes, et Ku-rashvili ei tohi mealt välja viia enne, kui ta on vastanud immigratsi-oni-ametnike küsimustele.

Kiri oli antud presidendile nite eeskirjadele vastavalt, mis välja-tõttati pärast leedu meremhe Ku-dirka õnnetut vahejuhtumit, kus mäletatavasti leedulane USA ran-nalaevalt läsi venelaste poolt mee-siku peksmise saatel ära viia.

Uute eeskirjade kohaselt võivad tagasimineemist või väljajamist lu-bada ainult vastavad immigratsiooni-ametnikud. Eeskirjad on saadnud laiali rannavalvele, politseile ja teis-tele pidevatele isikutele. Selguseta on teise vahetusüliõpilase, insener Smelõi saatust. G. Smelõi viidi Aerofloti lennukiga pühapäeval N. Venesse ja istub nüüd teelil trellide taga.

● Stockholmis kihlus Väike Hõbe-laid Daniel Nilssoniga.

● USA rahvalingivaste büroo teatab, et 1971.a. 31. detsembril keskõöks, oli 200.000 inimest, kes olid USA-s 208.557.735 elanikuks. Sama büroo andmeid kasvas USA rahva arv aastal 2.040.059 elaniku võrra. See rahvaarv kasv on vähem kahest eelnevalt aastast. Nimelt kasvav USA rahvaarv 1970.a. 2.239.000 ja 1970.a. 2.100.000 inimese võrra.

Rootsi televisiooniprogramm

TV Lõrdag

TELEVISION 1

9.00 TV-nytt, väder.
9.05 Start 2. Färg. Engelsk nybörjarkurs för vuxna. 15. Charlie's here again.

9.20-9.40 Se det du inte hör. Färg. Introduktion till vårens kurs i talavsläsnings för hörselskadade.
9.45 Gräshopporna 8. Färg. 3. Den roliga nyckeln.

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:

10.00 Vangin ensimmäinen päivä. Ensimmäinen päivä vankilassa merkitsee ihmiselle julkisää siirtymistä uuteen elintapaan ja ympäristöön. Söpetumminen vangin osaan on paljossa yksilöllisyyttä, mutta jokaiselle se merkitsee luopumista vaupeudesta.

Första dagen som fånge. Den första dagen i ett fängelse innebär ett nytt levnads sätt och en ny miljö. Hur fången anpassar sig är individuellt men för alla en betydelse för förslorad frihet.

(Textat på svenska)
10.30-11.00 Tatu. Taisto Tammi laulaa ystävilleen. Ohjelman toimittaja: Matti Heiniö.

Du svarar zigenare... Tangokungen Taisto Tammi sjunger romantiska sånger.

(Textat på svenska)
11.40-12.10 Nationalekonomi II. 1.

Vad menas med konjunkturen?
15.00 Ett småbrukarår i lappmarken. Film av Sune Jonsson om arbetslivet hos Irene Nilsson i Varpssjö, Åsle.

1. Dagboksbild i lövningstiden.
17.35 Vecko-nytt för hörselskadade.

23.10 Start 2. Färg. Engelsk nybörjarkurs för vuxna.

17.55 Högskoleingenjör. Färg.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Landet runt.

18.30 Tittskåpet. Färg. Pekka blandar bilder för blandade åldrar.

19.00 Fabernas värld. Färg. Pentti flyttar in i Charles och Ambjörns hus.

19.05 Dennis. 8. Hur man "hjälper till" att måla en tavla.

19.30 TV-nytt, sport, väder.

20.00 Lördagsstraffen. Färg. Lasse Holmqvist med gäster.

21.15 Wickers värld. Färg. Alan Whicker besöker den beryktade Djävulsön.

21.40 Hvar 14:te dag. Färg.

22.00 Det händer i Eitan. Färg.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.25 Vildkatten. Färg. Amerikansk western från 1967 med Stuart Whitman som sheriff Jim Crown. Regi: Gunnar Hellström.

I rollerna: Stuart Whitman, Percy Herbert, Randy Boone, Jill Townsend, Tuesday Ward, Morgan Woodward m.fl.

23.40-23.45 TV 2-veckan. Färg.

TELEVISION 2

11.45 EM-skridsko. Färg. Direktsändning från Davos. Dagens grenar: 500 m och 5 000 m. Bo Hansson.

16.00 Alpin. Störtlopp-herrar Wengen. Sven Peterson.

16.40 Jämspolskor, jazz och musik i mängd. Färg. Reportage om musiken i Jämtland.

17.10 Niklas Ashton - engelsk TV-serie.

18.00 Niklas önskedjur. Färg. Serie av Inger och Lasse Sandberg. Trede delen.

18.25 Insändaren. (Textat för hörselskadade).

18.55 Väder, meddelanden.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Luftpastien. Färg. Underhållning från yttre världsrymden med Sveriges Jazzband och gäster.

20.00 Naturfilmerna titlar på insända filmer. Färg. Nils Dahlbeck, Carl Edelman, Pelle Paul och Swiss Ostgren.

20.30 TV-nytt.

20.35 Besätt av kärlek - amerikansk långfilm från 1961 efter en roman av J. G. Cozzens. Regi: John Sturges.

Medverkande: Lana Turner, Efrem

Zimbalist Jr, Jason Robards Jr, Barbara Bel Geddes, George Hamilton, Susan Kohner, Thomas Mitchell.

22.25 Discoteque. Färg. Sveriges Jazzband, Hoola Bandoola Band, Los Compañidos Junipher Greene.

23.15-23.25 TV 1-veckan. Färg.

TV Söndag

TELEVISION 1

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:

10.00 Uutisviikko.
Nyhetssvekan. (Endast på finska)

10.25 Uskolliset palvelijat. Teollisuuden vanhojen työntekijöiden puheen-vuoro.

Trogha tjänare. Vem vill ha en 50-åring när redan 30-åringen är för gammal? Några äldre, kvinnliga industriarbetare berättar om sina arbetsförhållanden.

(Textat på svenska)
10.55 Matti Seppälä, vencentenakentaja.

Kasvot Kaakkoo-Suomesta, tv 2:nuudesta katsokukunmasta.

Porträtt av en finländare. Matti Seppälä, båtbyggare från sydöstra Finland.

(Textat på svenska)
11.00-12.15 Gudstjänst från Jakobsbergskyrkan - predikan och sång av Artur Erikson, pastor Albert Nord och församlingens sångare.

Svenska Missionsförbundet.

16.00 Filmtimmen. Färg. För barn och föräldrar. Tycomanis vän.

17.00 Ishockey. Färg. Direktsändning från landskampen Sverige-Sovjet i Göteborg. Mac Gänger.

17.35 ca start 2. Färg. Engelsk nybörjarkurs för vuxna. 15. Charlie's here again.

I första pausen:

18.30 ca TV-nytt, väder, meddelanden.

19.15 För glatta livet. Färg. Fransk kortfilm om ett isblockts våldiga färd genom Paris.

19.25 Vem skrev Tango? Färg. En presentation av författaren till kvällens TV 1-teater kl 20.

19.30 TV-nytt, sport, väder.

20.00 Tango av Slawomir Mrozek. Färg. En fars om vår tid. Regi: Göran Graffman.

I rollerna: Marianne Stjernqvist, Tommy Johnson, Nils Eklund, Christian Berling, Gunnar Broström, Ulf Johanson, Maria Lindberg.

21.50 Sportspegeln.

22.10 TV-nytt, väder.

22.15-22.55 Goldgiggers i London. Färg. Engelsk show med den amerikanska dansgruppen Goldgiggers, Charles Nelson Reilly, Tommy Tune, Julian Chagrin och gäststjärnan Marty Feldman.

TELEVISION 2

11.45 Sportsöndag i Tvåan med bla EM-skridsko i Davos och specialslalom i Wengen.

16.30 Drottning Elisabeth av John Prebble. Färg. Del V. Den Spanska Armadan.

18.00 Nillas önskedjur. Färg. Serie av Inger och Lasse Sandberg. Fjärde delen.

18.30 Catweazle. Färg. Äventyrsserie från England. 3. Tvillingarna från himlen.

I rollerna: Geoffrey Bayldon och Gary Warren.

18.55 Väder, meddelanden.

19.00 TV-nytt.

19.10 Sportnytt.

19.30 Tretton rätt. Färg. Tipstävling med Gunnar Wersén.

20.00 Rivade skatter. Färg. Svenska armén som konstsamlare under 1600-talet.

20.40 Titta på Tvåan. Färg.

20.45 Interchange - samspel. Färg. En film av Erik Sundh och Per Lundkvist från en musikfest med och tillsammans med utvecklingsstörda.

21.05 TV-nytt.

21.10-22.00 Pitt River. Färg. En film

om de nordamerikanska indianernas kamp för sina rättigheter i dag.

TV Måndag

TELEVISION 1

Skol-TV:
8.30-8.50 Fyra epoker - fyra miljöer. 1. Medeltiden.

9.00-9.30 Jet. 3. Lärarprogram: Last Bus.

9.45-10.00 I Nordamerika. Färg. 1. Möt en kontinent.

10.10-10.30 Latinamerika. Färg. 1. Konstrasternas kontinent.

10.35-10.55 Att klara klimatet. Åta, sova eller flytta.

12.20-12.40 Värda och hjälpa. Ulf 11 är ligger på sjukhus.

12.45-13.00 Start 2. Färg. Engelsk nybörjarkurs för vuxna. 15. Charlie's here again.

Skol-TV:
13.10-13.40 Jet. 8. Common sense and new maths.

14.00-14.20 Att vara två.

16.30-16.45 Halvmen. Färg. Benny och flickan i källaren.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Follyfoot. Färg. 9. Strykers goda gärning.

18.30 Halvsju. Färg.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 På kvällskvisten. Färg. Några visor med Lennart Kjellgren och hans vänner.

20.30 Mount Everest. Färg. Tretton nationers klättrare försökte nå "världens tak", dvs Mount Everest's topp med en expedition i somras.

21.45 Hämnden. En Tjechov-novell. Regi: M. Fasel.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.30-23.05 Aino Pekkanen - småbrukarhustru. Finskt reportage.

TELEVISION 2

18.00 Nationalekonomi. 2. Konjunkturen i verkstadsindustrin.

18.30 Spökskogar. Rysare från Polen med massor av spöken. 3. Mannen i plastströmming.

18.55 Väder, meddelanden.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Syndare och syndare. Färg. Två tragikomiska berättelser iirländsk miljö. "Moder Matildas bok" med Elizabeth Begley i huvudrollen och "En syndfull sommar" med Ronald Lacey, efter ett par noveller av Sean O'Faolain.

20.20 Tretton rätt. Färg. Resultat och tittarfrågor.

20.30 Insändaren. Gunnar Västberg. (Textat för hörselskadade)

21.00 TV-nytt.

21.05-23.05 Erövra Tibergerbet med list - kinesisk långfilm från 1970. En av Pekingoprans stora föreställningar återgiven på färgfilm.

TV Tisdag

TELEVISION 1

Skol-TV:
8.30-9.00 Jet. 3. Lärarprogram: Last Bus.

9.20-9.40 Vid Medelhavet. Färg. 2. Landskapsrunt.

9.45-10.00 Titt ut i naturen. 5. När snön ligger djup.

10.10-10.40 På Gotland och Öland.

12.00-12.15 Uti i världen åk 2. 1. En by vid floden Eufkrat.

12.45-13.05 Fysik åk 8. 1. Elektriska maskiner.

13.10-13.30 I Latinamerika. Färg. 2. När frosten kom.

14.00-14.20 Naturkun åk 1. 10. Ljudet.

16.30-16.40 Rymdlara - Färg. Järnkrycklingen och ägget.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.55 Visst kan hästar vara gula! Färg. Pensel och färg, dockor, tavlor en vanlig dag i ateljén.

18.30 Halvsju. Färg.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 Ta hand om din nästa. Färg. Västskyts serie. 2. En ny omgivning. I rollerna: Dagmar Blener, Henry Vahl, Heidi Kabel m.fl.

20.25 Flytta in kusterna. Vad sker

inlandet när kusterna är färdigplanerade?

20.55 Dags att deklarerar medmera, nr 1. Färg. Skämtsamt information med Eva Rydberg, Björn Skifs och Sveriges Jazzband.

21.00 Havet. Färg. En film av Ralph M. Evers, inspirerad av Gösta Nyströms komposition "Sinfonia del mare".

21.40 Moment - om finkultur, populärkultur och underground-kultur i Danmark.

22.10 TV-nytt, väder.

22.15-23.05 Att samla bevis. Färg. Från "Internationella kommissionen för undersökning av USA:s krigs-förbrytelser i Indokina" besök i Nordvietnam. Lennart Malmer och Ingela Romare visar i detta program bla verkningarna av napalm, stålklubombomber och kemisk krigföring.

23.10-23.40 Jet. 8. Common sense and new maths.

14.00-14.20 Att vara två.

16.30-16.45 Halvmen. Färg. Benny och flickan i källaren.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Follyfoot. Färg. 9. Strykers goda gärning.

18.30 Halvsju. Färg.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 På kvällskvisten. Färg. Några visor med Lennart Kjellgren och hans vänner.

20.30 Mount Everest. Färg. Tretton nationers klättrare försökte nå "världens tak", dvs Mount Everest's topp med en expedition i somras.

21.45 Hämnden. En Tjechov-novell. Regi: M. Fasel.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.30-23.05 Aino Pekkanen - småbrukarhustru. Finskt reportage.

23.10-23.40 Jet. 8. Common sense and new maths.

14.00-14.20 Att vara två.

16.30-16.45 Halvmen. Färg. Benny och flickan i källaren.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Follyfoot. Färg. 9. Strykers goda gärning.

18.30 Halvsju. Färg.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 På kvällskvisten. Färg. Några visor med Lennart Kjellgren och hans vänner.

20.30 Mount Everest. Färg. Tretton nationers klättrare försökte nå "världens tak", dvs Mount Everest's topp med en expedition i somras.

21.45 Hämnden. En Tjechov-novell. Regi: M. Fasel.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.30-23.05 Aino Pekkanen - småbrukarhustru. Finskt reportage.

23.10-23.40 Jet. 8. Common sense and new maths.

14.00-14.20 Att vara två.

16.30-16.45 Halvmen. Färg. Benny och flickan i källaren.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Follyfoot. Färg. 9. Strykers goda gärning.

18.30 Halvsju. Färg.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 På kvällskvisten. Färg. Några visor med Lennart Kjellgren och hans vänner.

20.30 Mount Everest. Färg. Tretton nationers klättrare försökte nå "världens tak", dvs Mount Everest's topp med en expedition i somras.

21.45 Hämnden. En Tjechov-novell. Regi: M. Fasel.

22.10 TV-nytt, väder, sport.

22.30-23.05 Aino Pekkanen - småbrukarhustru. Finskt reportage.

23.10-23.40 Jet. 8. Common sense and new maths.

14.00-14.20 Att vara två.

16.30-16.45 Halvmen. Färg. Benny och flickan i källaren.

18.00 TV-nytt, väder, meddelanden.

18.05 Follyfoot. Färg. 9. Strykers goda gärning.

18.30 Halvsju. Färg.

19.30 TV-nytt, väder.

20.00 På kvällskvisten. Färg. Några visor med Lennart Kjellgren och hans vänner.

20.30 Mount Everest. Färg. Tretton nationers klättrare försökte nå "världens tak", dvs Mount Everest's topp med en expedition i somras.

är vad Skidförbundets ordförande Nils Stenberg vill kalla det rävspelet om amatörbästämlelserna som föregår OS i Sapporo. Flera av de svenska medaljhoppens säger sin mening om den Internationella Olympiska Kommittén. Programled: Leif Forsberg.

22.10-22.45 TV-nytt, väder, sport.

TELEVISION 2

18.30 Det bara händer. Färg. Dockspel av Staffan Westerberg med musik av Lasse Dahlberg.

18.55 Väder, meddelanden.

19.00 TV-nytt.

19.10 Rapport.

19.30 Marta, Marta - pjäs av Sara Lidman. Färg. En folksaga, som följer arbetarrörelsens utveckling fram till LKAB-strejken i Kiruna 1970.

20.55 TV-nytt.

21.00-22.00 ca Vad vill oppositionen? Partiledarna Gösta Bohman (m), Thorbjörn Fälldin (c), Gunnar Helein (fp) och C. H. Hermansson (vpk) utfrågats om sina alternativ till regeringens politik av Björn Elmbrant, Ingemar Odlander och Gunnar Palin.

22.10-22.45 TV-nytt, väder, sport.

22.55 Väder, meddelanden.

23.10-23.40 Jet. 8. Common sense and new maths.

14.00-14.20 Att vara två.